"DRAUGAS"
Published Daily Except Sundays
One Year.....$6.00
Six Months.....$3.00
AT NEWS-STANDS 2c. A COPY
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.
2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.
Tel. Roosevelt 7791

DRAUGAS

(LITHUANIAN DAILY FRIEND)

Kaina Price 2 Centai Cents

No. 277 CHICAGO, ILLINOIS, PENKTADIENIS, LAPKR. (NOV.) 24 D., 1922 M. METAI-VOL VII

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER MARCH 31, 1916, AT CHICAGO, ILLINOIS UNDER THE OF ACT OF MARH 3, 1879

MOKYKLŲ ĮSTATYMAS PAŽEIDĖ OREGONĄ.

DIDELĖS ĮSTAIGOS ATSISAKO KURTIS VALSTYBĖJE.

Katalikai darbuosis apie greitą galutiną išsprendimą.

PORTLAND, Ore., lap. 24. — Nors šios valstybės konstitucijai pripažintas mokyklų priedas nebus vykinamas ligi 1926 m., tečiaus privatinėms mokykloms patvarkyti savo reikalus taipat užims nemažai laiko.

Kaip katalikų mokyklų, taip protestantų privatinių ir kitų valdybos be niekur nieko nepasiduos tam amendmentui. Tuo klausimu bus kreiptasi į teismus.

Arkivyskupas Christie pranešė, jog katalikiškų mokyklų klausimu bus kreiptasi Aukščiausian Teisman. Bus pasidarbuota, kad tas klausimas kuoveikiaus butų išspręstas, butent, ar pripažintas amendmentas yra konstitucinis, ar ne.

Skubus dalykas.

Tas dalykas skubus todel, nes kai-kurios Oregono valstybės katalikų parapijos turi sudariusios planus statyti naujas savas mokyklas. Kai-kur mokyklos jau pradėtos statyti. Kitur reikalingas jų taisymas.

Tai visa atmetus ilgai laukti negalimas daiktas.

Ir nekatalikų privatines mokyklas palietusios tokios pat problemos.

Taigi, ir nekatalikams yra skubus dalykas tą klausimą kuoveikiaus išspręsti.

Nuostoliai valstybei.

Kad katalikiškos mokyklos Oregono valstybėje gyvuos, ir kad masonams bus nusukti jų auginami ragai, apie tai negali but dviejų nuomonių.

Nes jei jie čionai laimėtų, tuomet prieš privatines mokyklas kampaniją jie tuojaus pakeltų ir kitose valstybėse.

Tečiaus masonai tais savo žygiais Oregono valstybei teikė meškos patarnavimą.

Antai vakarinėj valstybės daly viena didelė nacionalė brolybės organizacija žadėjo pastatyti našlaičiams įstaigą. Tan reikalan norėta dar šimet įvestinti 5 milionai dolerių.

Šiandie tas projektas jau atšauktas. Nes našlaičių įstaiga negali buti be privatinės mokyklos.

Organizacija ras tinkamesnių vietų kitose valstybėse, kur gyventojų laisvė gerbiama.

Eis į federalius teismus.

Mokyklų amendmento klausimas pirmiausia bus pavestas rišti žemesniems federaliams teismams. Tik paskui, prireikus, bus kreipiamasi Aukščiausian teisman.

Santarvė Nepripažįsta Turkijai Vakarų Trakijos

BULGARIJA LAIMĖJO IŠĖJIMĄ Į AIGEJOS JURĄ

LAUSANNE, lapkr. 24. — Santarvės valstybių delegatai taikos konferencijoje atsisakė turkams ne vien grąžinti vakarinę Trakiją, bet ir pravesti ten plebiscitą. Delegatai vienbalsiai sutiko, kad Turkijai grąžinama tik rytinė Trakija ligi Maricos upės, kuri turi skaitytis nauja siena.

Turkų delegatas Ismet paša smarkiais argumentais gynė savo statomą reikalavimą. Jis tvirtino, kad vakarinė Trakija turkams butinai reikalinga kadir strateginiu žvilgsniu — ginti Konstantinopolį. Tečiaus visi argumentavimai nedavė geistinų pasekmių.

Po to turkų nepavykimo imta kalbėti, jog tas gali suardyti pačią konferenciją, kuomet apie tai žinia pasieks Turkiją. Bet kol-kas apie tai nieko negirdima.

Bulgarija laimėjo.

Bulgarija konferencijos pradžioje laimėjo. Santarvės delegatai sutiko Bulgarijai duoti išėjimą į Aigejos jurą.

Tam išėjimui planas jau buvo sudarytas kituomet taikos konferencijoje Paryžiuje. Bet jis kažkodel neprigijo.

Šiuo kartu Bulgarija galės naudotis geležinkeliu, einančiu per Graikijos teritoriją į Dedeagatch uostą. Tai bus kaipir karidorius. Šalimais geležinkelio bus nutiesta neutralinė juosta.

Tečiaus tuo pačiu geležinkeliu galės naudotis ir aplinkinės kaiminingos Bulgarijai valstybės.

Graikijos delegatas Venizelos karštai protestavo prieš tą teikiamą Bulgarijai koncesiją.

Bulgarija išpradžių reikalavo, kad jai butų grąžinta visos tos privilegijos, kokias ji gavo 1915 metais padarydama su Turkija taikos sutartį. Taigi, minimo karidoriaus teritorija su Dedeagatch turėjo gauti autonomiją.

Tečiaus tam pasipriešino ne vien Graikijos, bet ir santarvės delegatai. Kad taip, tai Bulgarijos delegatas tą reikalavimą atsiėmė.

Bolševikų delegacija

Čionai atkeliavo Vorovsky, Rusijos bolševikų komercinis atstovas Italijoje.

Jis pranešė, jog Tchitcherin su savo delegacija atvyksiąs ateinantį pirmadienį.

Sovietų delegacija susivėlino, sakė Vorovsky, nes sovietų valdžia nebuvo oficialiai painformuota apie konferencijos pradžią, kuomet buvo atidėta.

Vorovsky sako, jog bolševistinė Rusija reikalauja turėti lygų balsą su kitomis valstybėmis ne vien Dardanelių klausime, bet ir artimųjų Rytų reikaluose.

SLAPTA DIPLOMATIJA PRIPAŽINTA.

Sunku patirti, kas veikiasi konferencijoje.

LAUSANNE, lapk. 24. — Konferencijos pradžioje francuzų ambasadorius Italijai, Camille Barrere, kurs yra francuzų delegacijos pirmininkas, kalbėdamas delegatų susirinkime pažymėjo, jog taikos konferencijai slaptos sesijos butinai reikalingos.

Valstybės teismai nebus kliudomi. Nes valstybės teisėjai yra pačių žmonių renkami ir jie priguli atšaukimo sistemai, jei nenorės taikintis prie didžiumos piliečių noro.

Išjudino katalikus.

Masonų veikimas prieš katalikų Bažnyčią turi ir gerųjų pusių. Išjudino daugelį imigusių katalikų. Šiandie visi kila ginti savo tikėjimo teises, apie ką pirmiau ne visiems rupėjo.

Pagaliaus katalikai pradėjo čia organizuoti Katalikų Tiesos draugiją. Tuo reikalu daug darbuojasi Arkivyskupas Christie su visa kunigija. Sako, reikia tai visa pridengti nuo plačiosios publikos, kitaip gali but suprovokuotas karas.

Markizas Curzón, Anglijos užsienių reikalų sekretorius, ir kiti patvirtino ambasadoriaus Barrere argumentą.

Delto, konferencijos delegatai pasižadėjo apie konferencijos ligį nepaduoti jokių žinių spaudai.

Delko taip slepiamasi, sunku suprasti. Juk slapta diplomatija daugiausia yra kalta už šiandieninius Europoje vargus ir betvarkę. Ar norima tuos vargus ir betvarkę dar daugiau padidinti slapta konferuojant? Taip bent atrodo.

Taikos konferencijos sesijos vedamos Hotely du Chateau. Nežiurint to, delegatai organizuoja atskirius privatinius mitingus kitose vietose. Delegatų grupėse eina intrigų kova. Klausiami žinių, dauguma delegatų atsako: "Palaukite ir pamatysite."

Nuo vieno delegato visgi teko išgauti, jog čia konferencija labai panaši buvusiai Genoa konferencijai.

SKAITYKITE "DRAUGĄ."

S. VALSTYBĖS APSISAUGOJA TURKIJOJE.

KONSTANTINOPOL, lap. 24. — Kaip Anglija, taip S. Valstybės iškalno čia apsidraudžia, jei kartais Lausannos konferencija neturėtų pavykimo.

Kaip Anglijos, taip Amerikos čia visi interesai likviduojami. Visokia savastis kraujama į laivus.

Sudaryti planai 450 amerikonų rezidentų bile valandą paimti į amerikoniškus karo laivus.

Didelės anglių bendrovės kraustosi. Tam tikslui pristatoma reikalinga kiekybė garlaivių.

Pasirodo, kad niekas nepasitiki turkais.

TURKAI NORI VAKARINĖS TRAKIJOS.

Tam priešinasi Rumunija ir Jugoslavija.

LAUSANNE, lapkr. 23. — Turkų vyriausias delegatas Ismet paša vakar konferencijos militarinių ir teritorinių reikalų komisijai įdavė Turkijos reikalavimą, idant Turkijai butų grąžintos 1913 metų sienos.

Tas daugiausia paliečia vakarinę Trakiją.

Graikijos delegatas Venizelos tuojaus pasipriešino tam reikalavimui. Jo pusėje stojo Rumunijos ir Jugoslavijos delegatai. Šie pasitenkina Marica upe, kuri turi but natūralė siena turkams Europoje.

Be to, jie visi pareiškė, jog jokiu budu nesutiksią, idant vakarinėj Trakijoj turėtų įvykti plebiscitas, kaip to nori turkai.

ATIDARYTAS ANGLIJOS PARLAMENTAS.

LONDONAS, lapkr. 24. — Vakar, kaip paprastai, su didžiausia pompa karalius atidarė Anglijos parlamento sesiją.

Tuotarpu Londono priemiesčiuose dešimtys tukstančių bedarbių kėlė demonstracijas reikalaudami darbo ir duonos.

Matyt, karalius apie tą padėtį painformuotas. Nes atidarant parlamento sesiją kalboje pareiškė, kad jo valdžia privalo darbuotis sumažinti skaitlių bedarbių.

PRAMATOMI ŽEMĖS DREBĖJIMAI.

PARYŽIUS, lapkr. 24. — Francuzai mokslininkai ir astronomai skelbia spėjimus, kad 1923 metais turės įvykti visa eilė žemės drebėjimų su visokios rųšies kataklizmais.

Baisus žemės drebėjimas įvykęs Chile respublikoj tai buvus pradžia kitų drebėjimų.

KARIUOMENĖ KOVOJA SU RIAUŠININKAIS.

BERLYNAS, lapkr. 24. — Riaušės del brangaus maisto kilo Brunswicke. Policija keletą kartų šovė į riaušininkus ir jų kelis sužeidė.

Hanovery tuo tarpu riaušės malšinti pašaukta kariuomenė.

POINCARE NAMIE.

PARYŽIUS, lapkr. 24. — Premieras Poincare namie. Su Belgijos valdžios atstovais jis tariasi apie rengiamą Briukselio konferenciją.

CHICAGO. — Šiandie gražus oras; šalčiau.

Ponia NORA GUGIENĖ.

Šiandieną dalyvauja dainininko Butėno koncerte Meldažio svetainėje. Be jos dalyvauja tame koncerte ir kitos dainos žvaigždės, Chicagai žinomos, kurių paveikslai yra "Drauge" jau tilpę.

Ponia N. Gugienė stovi pirmose eilėse tų, kurie Chicagoje žmonių dvasią dainomis kelia.

Nuo kitų skiriant, apie ponią N. Gugienę reikia pasakyti, kad ji turi labai lankstų, tikrai lyrišką balsą. Ir tą balsą naudodama ji galingai interpretuoja širdies jausmus. Ne tiek stiprus, kiek giesmingas ir jautrus jos balsas, sujungtas su repertuaro apstumu padaro p. Gugienę kiekviename koncerte neišvengiamai reikalinga.

84 Darbininkai Žuvo Alabamos Kasykloje

BIRMINGHAM, ALA., lap. 24. — Kasyklų bendrovės viršininkai vakar paskelbė, kad visi žuvusių darbininkų lavonai jau išimti iš kasyklos. Išviso žuvusių yra 84. Sužeistų 60.

BIRMINGHAM, Ala., lapk. — 24. — Woodward Iron Co. anglių kasykloje No. 3 ištiko baisi dujų ekspliozija, kuomet kasykloje dirbo 475 darbininkai.

Ta baisi nelaimė įvyko užvakar popiety. Vakar rytą iš kasyklos išimta 83 žuvusių darbininkų lavonai

Bendrovės viršininkai praneša, kad aukų skaitlius ar tik nesieks vieną šimtą darbininkų.

Anot bendrovės pareiškimo, ekspliozija įvyko atitrukus trims anglių vagonėliams išėjime. Tie vagonėliai smogė kasyklos gilumon. Tenai nuo susidaužimo išoko keletas kibirkščių ir uždegė jos dujas.

Dujų sprogimas buvo pasibaisėtinas. Liepsnų kamuoliai šovė išėjimais. Apie 50 darbininkų dirbo "yarduose" prie išėjimo. Tie visi arba žuvo arba mirtinai sužeisti.

Po ekspliozijos kitas išėjimas į valandą buvo išvalytas ir prasidėjo gelbėjimo darbas, kam pagelba buvo dar reikalinga.

Apie 60 darbininkų sužeista. Gi apie 300 kitų keletą valandų buvo užgriauti. Tie visi išvesti per No. 2. kasyklą, kuri sujungta perėjimu su No. 3.

Pati kasykla mažai nukentėjusi. Bendrovės valdyba reiškia džiaugsmą, kad mažas skaičius darbininkų žuvo. Išpradžių kitaip buvo manoma.

CHICAGOJE

PABRANGS ANGLYS.

Consumers Company' vice-prezidentas Marshall Keig praneša, jog minkštosios anglys pabrangs, kaip tik pasirodys pirmieji sniego pusnys.

Jis sako, tuomet anglių išvežiojimas bus sutrukdytas ir anglių kaina pakils.

Aišku, tuomi pranešimu norima nušauti du paukščiu: norima paskatinti žmones, idant šiandie pirktų daugiau anglių, nes pirkliai daro menką biznį. Antra, iškalno jis deda pamatą pasiteisinimui paskui, kuomet negins daugiau imti už anglis.

Kogi reikia daugiau, jei tas vice-prezidentas tvirtina, kad kasyklų savininkai pigiai parduoda savo produktą — anglis.

VIENA DIENA LIUOSA.

Chicagos miesto taryba pripažino, idant kiekvienas policmonas kas savaitę turėtų vieną dieną liuosą.

Policijos viršininkas tam priešinosi. Bet jo neklausyta.

GAISRAS VIDUMIESTY.

Gaisras vakar sunaikino butą po num. 63 West Lake st. Nuostoliai 50,000 dolerių.

LIETUVOS PRIETELIAI.

KAUNAS. Musų užsienių reikalų ministerija gavo iš Švedų atstovybės raštą, kuriame Švedų vyriausybė praneša, kad 1923 m., geguž. mėnesyj, Gothenburgo miesto bus trijų šimtų metų sukaktuvės ir gegužės 8 d. bus parodos atidarymas. Parodoj bus istorinis skyrius, švedų eksporto, artisitinių, pramonės ir rankų darbo išdirbinių, švedų meno kurinių ir jų daiktų, kurie priklauso švedų gyvenimui užsienyj. Paroda busianti labai didelė ir prisidėsianti ne tik prie užmezgimo platesnių priekybinių ryšių, bet ir prie suartinimo Švedijos dvasinio ir kulturinio gyvenimo su užsienio valstybėmis.

Švedų karaliaus vyriausybė tikisi, kad ir Lietuvos vyriausybė taipat nusistačius kaip ir švedų, jaučia reikalo, kad tos dvi tautos arčiau susigyventų, ir tikisi, kad Švedijos ir Parodos direkcijos pakvietimą priims privatinės ir oficialinės įstaigos ir pasiųs į parodą savo atstovus.

PINIGŲ KURSAS.

Lietuvos 10 litų	$1.00
Anglijos sterl. svar.	4.46
Francijos 100 frankų	6.36
Italijos 100 lirų	4.56
Vokietijos 100 mark	.01½
Lenkijos 100 mark.	.0062

LIETUVIŲ KATALIKŲ DIENRAŠTIS
"DRAUGAS"
Eina kasdieną išskyrus nedėldienius.
PRENUMERATOS KAINA:
Metams.....$6.00
Pusei Metų.....$3.00

Prenumeratos mokasi iškalno. Laikas skaitosi nuo užsirašymo dienos iki nuo Naujų Metų. Norint permainyti adresą visada reikia prisiųsti ir senas adresas. Pinigai geriausia siųsti išperkant krasoje ar exprese "Money Order" arba įdedant pinigus į registruotą laišką.

"DRAUGAS" PUBL. CO.
2334 So. Oakley Ave., Chicago.

Tel. Roosevelt 7791

Pirmasai Mussolini gestas užsieny, yra nepriklausomybės gestas. Tas gestas tai drąsus, kad net išbaidė francuzų ministerių pirmininką Poincarė iš konferencijos Lausannoje. Anglijos Curzonui taipat nepatinka Mussolini savistovybė. Diplomatinis batutas išpuolė iš rankų Francijai ir Anglijai; konferencijai toną paduoda Italija. Mussolini turi išvaizdą žmogaus, kurs nepakenčia kad Italija visuomet butų Francijos ir Anglijos uodega.

Skandalistas Voldemaras, buvęs "Tėvynės Balso" redaktorius, taip įtužo ant stambiųjų partijų — krikš. dem. ir valstiečių są-gos, kad žada net skųstis Tautų Sąjungai ar Tarptautiniam Tribunolui. Ir vis už bankruto susilaukusią pažangos partiją, kuri sulyg Vyriausios Rinkimų Komisijos išaiškinimo, nei vieno atstovo Seiman negali pravesti, nes nei vienoje rinkimų apygardoje nėra gavusi renkamojo skaičiaus. Amerikoje Voldemaras butų senai pakliuvęs į pamišėlių namus, nes tokių namų yra daug. Lietuvoje tik Tauragė galėtų jį priglausti.

Nei viena Amerikos lietuvių grupė tiek nesilaižo deliai pramatomų konsulatų New Yorke ir Chicagoj, kiek laisvamaniai, kurie vakar ir šiandien daugiausiai spiaudo į Lietuvą. Jų net du atstovu dabar laižosi Lietuvos Vyriausybei, dedasi geriausiais patriotais, kad tik pakliuvus į konsulus. Biaurus farizaizmas.

LIETUVOS LITŲ VERTĖ.

Naujieji Lietuvos litai — pinigai persirgo sunkias dienas. Pasirodžius litams įvairūs Izraeliaus giminės mekleriai stengėsi jų vertę numušti, pakėlė prekių kainą krautuvėse.

Kilo didelis sumišimas. Kelias savaites gyventa neramiai, kas, reikia spėti, privertė kaikuriuos lietuvius išleisti grąsinimo lapelį žydams. Šiandien litas nugalėjęs pirmąsias kliutis pasirodo viešpats Lietuvos valiutos.

Kampininkės — vokiečių markės ir įnamiai ostai tirpsta kaip sniegas prieš litų saulę. Bankai nespėja mainyti markių ir ostų į litus. Lietuvos Banko balansas iš lapkr. 1 dienos lemia litams pastovumą jų vertei.

Ligi tos dienos L. Bankas paleido apyvarton 8 milionus litų. Kad tie litai patekę į žmones nėra bevertis popiergalis, bet turi dolerio vertės, kalba L. Banko turtas — aktyvas, kurį sudaro: 1) **auksas** kurio Banko kasoje yra už 12 milionų 221,409.50 litų, gautų iš parduotų akcijų; 2) švedų kronos, šveicarų frankai, olandų guldenai už 2 milionu 858,358,05 litų, kurie yra lygus auksui ir nekeičia savo vertės; 3) 536,257,13 litų už kuriuos supirkta dolerių ir kitos aukso valiutos. 4) 1 milion. 638,627,63 litų čekiais bei vekseliais. Tokiu budu L. Bankas už išleistus 8 mil. 322,807,25 litų skolos — popierinius pinigus paleistus apyvarton atsako auksu iš savo iždo už 18 mil. 999,049,06.

Taigi L. Bankas, kaip pastebi L. "Laisvė", vadinas 200 nuošimčių turi daugiaus garantijos kasoje negu yra išleista popierinių pinigų. Todel kiekvienas litas, kurs rokuojas lygus 20 kap. auksinio rub., ištiesų dabar yra vertas bevėik **tris kart tiek**, t. y. 60 kap. auksinio rub."

BOLŠEVIKAI IR BADAS.

Busiančią žiemą ir pavasarį kaikurioms Rusijos dalims grumoja naujas badas.

Už pernai ir šįmet siautusį ten badą bolševikai šaukė esą nekalti. Visą kaltę suvertė ant kaitrų, ant pačių valstiečių apsileidimo ir pagaliaus ant kapitalistinių šalių, kurios nusisukusios nuo bolševistinės Rusijos.

O juk kaip ant delno buvo aišku, kad patys bolševikai buvo kalti. Valstiečiams apvalius laukus, bolševikai varu nuo jų atėmė javus ir kitokį maistą, kuomet tie atsisakė gražiuoju atiduoti. Javai buvo reikalingi ne vien raudonajai Trotzki'o armijai, bet ir dešimtims tukstančių bolševistinių valdininkų.

Palikti valstiečiai be javų ir kitokio maisto, krito bado aukomis.

Šįmet ten bolševikai atkartoja tuos savo darbus.

Komunistų suvažiavime Maskvoje Leninas **kalbėdamas** sakė:

"Vesiu ir toliaus naują ekonominę politiką, kuri pirm aštuoniolikos mėnesių Rusijon įvedė valstybinio kapitalizmo sistemą. Gailiuos, kad to nedarėme pradžioje. Turėjome pasukti iš savo kelio del kilusio krizio valstiečių tarpe. Šiandie valstiečiai jau patenkinti ir reikalingus valstybei mokesčius atlygino javais. Tai padarė be ginkluotų spėkų pavartojimo. Valstiečių sumišimai išnyko. Ir jų sukilimai prieš mus negalimi".

Taigi, ir šįmet bolševikai valstiečius turėjo gerai "paglamonėti". Nes tik neišmanėlis gali tikėti Lenino tvirtinimui, kad prieš valstiečius "nepavartotos ginkluotos spėkos".

Ir jei Rusiją palies naujas badas, neužmirškime Lenino prisipažinimo.

IŠ MUSŲ CENTRO.

EIKIME PRIE GERESNĖS ORGANIZACIJOS.

Mes kartais pasidžiaugiame, kad esame geriau organizuoti, kaip kitos sriovės. Tai teisinga tik dalinai. Tiesa, musų skaitlinės yra didelės. Mes matome kiek narių turi musų didžiosios organizacijos, kurios visos yra susidėjusios į vieną Katalikų Federaciją. Mes numanome, kaip skaitlingos yra musų parapijos, kurių vadai gerb. kun. klebonai prirašė savo parapijas prie Federacijos. Mes žinome, kiek pašalpinių draugijų Federacijai priklauso.

Bet jeigu šiandien reikėtų pasakyti tikrai, kiek gi narių alei vienam — prie Federacijos priklauso, mes to padaryti negalėtume. Negalėtume delto, kad musų organizacija dar nėra tampri, tvirta, dar tebėra gana palaida.

Mes nužiurėjome tris laipsnius Federacijoje:

1. **Federacijos skyriai.** Centro sekretorijatas turi žinių apie įsikurimą 39 skyrių. Bet tų pačių skyrių didžiuma nuo pat įsisteigimo laiko neturi su centru nieko bendra, veikia sau vieni, tarytum, pasaulyje daugiau nieko apart jų ir nebutų. Už tat Centras nieko apie tuos skyrius ir nežino. Patys skyriai turėtų pirmiausiai sužinoti, kiek jie turi iš viso organizuotų narių: kiek narių yra visose prie skyriaus priklausančiose organizacijose ir kiek yra pavienių narių, priklausančių stačiai į Fed. skyrių ir užsimokančių $1. į metus (pagal XII-ojo kongreso nutarimo).

2. **Federacijos Apskričiai** Bent trys Federacijos skyriai gali sudaryti Federacijos apskritį, kurs rupinasi Federacijos auginimu savo apygardoje. Apskritys turi žinoti, kiek išviso turi organizuotų Federacijos narių tame apskrityje.

3. **Federacijos Centras** su savo sekretorijatu turi buti nuolatiniame kontakte su apskričiais, o kartais ir su visais skyriais, ypač ten, kur dar tų apskričių nėra. Centras ligšiol žino apie tris susidariusiuos apskričius: Chicagos, Bostono ir New York-New Jersey's. Iš tų trijų — Chicagos apskritys berods geriausiai yra susiorganizavęs ir pirmas žada prieiti prie susižinojimo savo apskričio narių skaičiaus.

Federacijos sekretorijatas yra sumanęs bent du sykiu į metus atsiklausti skyrių ir apskričių, kiek jie turi išviso narių. Jų prisiunčiamos žinios bus skelbiamos laikraščiuose. Tuomet visi žinosime, kaip kur stovi musų organizacija. Tuomet mes visi begausime daugiau akstino augint ir tvarkyti savo organizaciją.

Pirmos žinios iš skyrių ir apskričių turės suplaukti į Centrą ne vėliau, kaip vasario 10 d., 1923-čių metų. Jos turės parodyti kiek Federacija turėjo tikrai organizuotų narių 31 gruodžio dieną, 1922 metų.

Iki tam laikui dar lieka beveik du mėnesiu. Per tą laiką visi Federacijos skyriai turės sukrusti padirbėti, kad visos jų kolonijų organizacijos prisirašytų prie Federacijos ir kad didžiausias skaičius pavienių asmenų pataptų Fed. ir Tautos Fondo nariais.

Centras išsiuntinės netrukus atsiklausimo lapus visiems skyriams. Gi skyriai apie sausio vidurį ar pabaigą tuos lapus išpildę trijose kopijose — vieną nusiųs apskričiui, kitą Centrui, trečią palaikys sau.

Kur nėra dar skyriaus, tenai jį reikia sudaryti. Kur skyriai nėra sudarę savo apskričio, lai pasiskubina jį sudaryti.

Laikas brangus. Organizuokimės. Nežinome, ką ateitis atneš.

Bet jei busime organizuoti, tai su Dievo pagalba, patys busime tos ateities tvėrėjai.

Fed. sekr.

REGISTRACIJOS KLAUSIMU.

VILKAI AVIES KAILYJE.

Racine, Wis. — Sandaros 35 kuopa lapkr. 12 d. š. m. sušaukė susirinkimą Union svet. Susirinkimo tikslas — išnešti rezoliucijas prieš Lietuvos piliečių registraciją. Nors sandariečiai yra papratę rašyti sieksnines rezolitcijas prieš Lietuvos konstituciją, jos įstatymus, prieš Lietuvos Atstovybę Washingtone, tai ir rezoliucija prieš registraciją nieko nestebina.

Savo sus-me sandariečiai platino lapelius kuriuose kurstoma Amerikos lietuviai prieš Lietuvos valstybę ir registraciją. Tokios rųšies lapeliai yra platinami prie kiekvienos Lietuvos naudai rengiamos iškilmės, vis ta pati bolševistinė giesmė: šalin buožės, šalin su aukomis, šalin su paskolos bonais, šalin su aukso-sidabro fondu, na ir šalin su registracija.

Toks pragaištingas darbas yra varomas nuo tos dienos, kada Amerikos lietuviai išgirdę Tėvynės balsą pradėjo teikti jai medžiaginės paramos. Jeigu didžiuma Amerikoje gyvenančių lietuvių butų paklausę tų begėdiškų kurstymų, musų Tėvynė butų buvusi labai nuskriausta.

Racino lietuvių kolonijoje susispietę kruvon bolševikai ir sandariečiai varo judošišką darbą, kuomet jie šaukia lietuvius kovon prieš Lietuvos laisvę taip brangia kaina įgytą.

Ar ne laikas Raciniečiams pažinti vilkus avies kailyje? Sandariečiai prisidengę judošišku patriotizmu purvina nuo lat tuos kurie darbuojas Tėvynės gerovei. Nėra tos draugijos ar kuopos kurios sandariečiai nebutų apšmeižę. Ir už ką? Už tą, kad jos dirba Lietuvai. Ar yra rimtas tėvynainis kurs drįstų remti tokius sandariečių sumanymus? O jei gu remi, tai žinok kad remi savo tautos priešus. Jų skleidžiamieji lapeliai liudija apie išgamų darbą!

J. S. Kesminas, L. P. S.
105 įgaliotas koresp.

— Pone, gelbėk! Aš jau esu šešias savaites be darbo!

— Nagi, aš nedirbu jau penkiasdešimts metų ir tai neprašau nė kieno pagelbos!

SVEIKATA - BRANGUS TURTAS.

TONSILAI.

Dr. AL. M. RACKUS
OFFICE
1411 So. 50-th Ave.
Cicero, Ill.,
Tel. Cicero 7731

Ciceroje gyvena ir daug metų kankinasi lietuvė žmonelė Kasperavičienė, į kurią pažvelgęs net stipriausio budo žmogus susigraudina. Jos kojų ir rankų sąnariai palengva darosi gumbuoti ir suaugę į kruvą taip kad ji jų nei lankstyti gali, nieko dirbti negali, nei daug vaikščioti neįstengia, žodžiu sakant pavirto į gyvą kalbantį ir jaučiantį stabą. Jos ta liga vadinasi ARTHRITIS DEFORMANS, kurią gavo nuo blogų dantų ir blogų tonsilų. Nelaiminga moteriškė jei but permačiusi pavojų, tai butų taip neatsitikę, bet ji nepatikėjo daktarams ir iki šiai dienai, netiki kad blogi tonsilai butų pavertę ją į stabą.

Čia nėra jokių spėliojimų, bet tikrai žinomi faktai, kad nuo blogų tonsilų, anksčiaus ar vėliaus, žmogus gauna vieną ar daugiaus iš sekančių ligų:

1) Širdies įvairiausias ligas.
2) Nephritis (inkstų ligą).
3) Rheumatizmą.
4) Anaemiją.
5) Plaučių ir gerklės įvairias ligas.
6) Nervuotumą.
7) Visokias sausgėlas arba strėnų gėlą.
8) Arthritis deformans.
9) Silpnaprotystę ir t. t.

Vaikai nuo blogų tonsilų, tankiai taip nusilpsta, kad greit pagauna šaltį, suserga pneumonija, greit suserga džiova, gauna koreją, sapnuoja baisius sapnus, yra skrupulingi, nervuoti, šlapinasi lovoje, jų atmintis striuka, moksle gabumai labai menki, jiems tankiai skaudama galva, ir kunas yra lepus ir lengvai pasiduodąs visokioms ligoms.

Klausykite draugiško patarimo. Jei tonsilai yra geri, tai jų imti lauk nereikia, lygiai kaip gerų dantų traukti lauk nereikia. Bet jei tonsilai yra prasti, tai geriausia prašalinti juos kuogreičiausia, kad po laikui nesigailėjus. Juk maloniau ir saugiau yra prašalinti prastus tonsilus negu gydyti širdies ar inkstų ligą, arba likti ubagu visam amžiui.

Klausimai ir daktaro atsakymai.

F. Ž. Klausimas. Ar nuomaris yra pagydoma liga? Nuo ko nuomarį gaunama?

Atsakymas. Nuomario liga yra nevienodos rųšies, vienos šių yra pagydomos, kitos — gi ne. Nuomarį gaunama nuo smarkaus sutrenkimo galvos, nuo įlenkimo ar įlaužimo į smegenis kiausžo kaulo, nuo augimo skaudulių smegenyse, nuo saužagystės ir nuo daug kitokių priežasčių. Sergantiems nuomariu patariame kreiptis prie daktaro specialisto neurologo.

A. Č. Klausimas. Musų aštuonių metų vaikutis dažnai nakčia pašoka iš lovos ir klykdamas bėga iki parkrinta kur. Davėme visokių žolių ir gyduolių nuo priepuolos, bet nieks negelbsti. Ar daktars negalėtum patarti kokių nors gyduolių nuo priepuolio?

Atsakymas. Nemačius asmeniškai ligonio, jokių gyduolių patarti negalima. Gal jusų vaikas perdaug kavos geria? Jei taip, tai neduokit visai kavos. Prieš guldant, neprivalgydykite jo. O gal jis turi nugarkaulyje tuberkulozą? Geriausia nelaukite, žolelėm jo negirdykite, bet nuveskite prie gero gydytojo iki dar nepervėlu. Kada jam išaugs kupra, tąsyk jau bus pervėlu!

S. St. iš Detroito, P. L. iš Clevelando, A. C. iš Baltimorės, V. B. iš Philadelphijos. Tamstoms prie pirmos progos bus atsakyta laiškais.

PAS GYDYTOJĄ.

— Nieko nėra, poniute, pas Tamistą pavojingo. Trupučiuką tiktai ramybės, poilsio.

— Bet, daktare, Tamista, visai mano sveikatos neištyrei. Pažiurėk bent į liežuvį.

—O taip, Tamistos liežuvis pirmiausiai reikalingas yra poilsio.

AR SAVO?

— Kokius ta ponia turi gražius plaukus. Kažin, ar savo?

— Jau dvi savaiti turi savo. Nes prieš dvi savaiti už juos užsimokėjo.

Gera knyga yra geriausias draugas.

AMERIKOS LIETUVIO ATEITIS TĖVYNĖJE.

(Pasikalbėjimas musų koresp. su p. Z. Mickevičiumi).

Kl. — Išrodytų kad Lietuvos keliais ir automobiliais galima važinėti. Ar teko Tamistai važinėti automobiliu?

Ats. — Važinėjau ir labai daug. Iš Panevėžio į Kauną, iš Kauno į Šiaulius ir jokių nemalonumų neturėjau. Iš Panevėžio išvažiavau 11 val. ryto ir 7 val. vakare buvau Kaune. Bėtų galima į 5 val. pasiekti Kauną, bet buvo lytinga diena, reikėjo atsargiau važiuoti. Beto Kedainiuose valgiau skanius pietus.

Kl. Koki bizniai prieinami lietuviams amerikiečiams? Kurie iš jų duotų geriausio pelno?

Ats. — Lietuva plati biznio dirva. Ir prekyba ir pramonė vos prasikalusi, delto šiandien geriausia proga amerikiečiui panaudoti savo gabumą ir pinigą. Labai pelninga įsteigus cimanto ir cukraus fabriką. **Cimantas** bus labai reikalingas statybos reikalams. Medžiagos užtenka: smėlio, gipso, akmenų. Tokią fabriką lengva įsteigti apie Joniškį, Biržus. **Cukraus fabrika** taipat turėtų pasisekimo. Cukriniai burokai gan gerai auga ir įvedus pagerinimų dar geresnių rezultatų butų susilaukta. Apie Kedainius yra nužiurėta vieta. Ten laukai aukštesni ir žvyriniai — molinė žemė atatinka burokams.

Beto greitu laiku Šiauliuose bus pastatytos **skerdyklos**, šaldyklos ir konservams gaminti dirbtuvė. Žemės ukio gaminių bendrovė "Patrimpas", kurio šėrininkais yra žymus amerikiečių skaičius, energingai darbuojasi. Žemė užpirkta labai patogioje vietoje tarp dviejų gelžkelių, šaldomieji vagonai užsakyti, plytos, cementas ir šiaip statomoji medžiaga nupirkta.

Skerdyklos bus įtaisytos sulyg naujausios sistemos. Šaldyklosna bus sukrauti mėsos, uogų, grybų konservai. Raugintų ir džiovintų grybų net Amerikai pristatysime. Ši pramonė turi gerą ateitį. Juk ne juokai! 1921 m. parduota Vokietijai virš 4 milionų žąsų, 13 tukstančių kiaulių, ančių virš 3 milionų, 400 vagonų kiaušinių. Iš Lietuvos gėrybių vokiečiai padarė apie 35 miliardus markių, arba tų laikų valiuta apie 12 milionų dolerių. Tie pinigai butų palikę Lietuvai, bereikėjo tik šaldyklose tuos produktus išlaikyti per 45 dienas.

Kl. Ar amerikiečiai plečia Lietuvoje biznį?

Ats. — Taip, nerasi miesto kur amerikiečiai neturėtų savo krautuvių bei dirbtuvių. "Rubas" — turi Kaune siuvimo departamentą, steigia savo išdirbiniams krautuves po visus Lietuvos miestus; "Drobės" bendrovė Kaune, Panevėžy batų siuvimo dirbtuvė turi savo namus ir krautuvę; Šauliuose stato namus ir t. t.

Kl. — Ar Tamista taip gražiai nupasakojęs apie Lietuvą manai grįžti ir apsigyventi Lietuvoje?

Ats. — Taip. Aš savo biznį Amerikoje likviduoju ir pavasary išvažiuoju Lietuvon. Iš savo pusės labai patariu geriems lietuviams važiuoti Lietuvon su šiokiu tokiu pinigu, nes tą pinigą galima labai geron apyvarton paleisti ir gražaus pelno gauti, beto Lietuvos gyvenimas daug ramesnis ir sveikesnis. Taigi kas nori sveikai ir gražiai pagyventi, neprivalo svyruoti.

Kl. — Ar Tamista jau pramatai sau biznį Lietuvoje?

Ats. — Taip. Esu pasiryžęs Šiauliuose įsitaisyti generalinę — įvairių departmentų krautuvę. Žemę užpirkau, statysiu trijų aukštų namus. Beto esu gan stambus dalininkas skerdyklų, šaldyklų "Patrimpas" bendrovės, akcininkas b-vės "Gubernija", kuri turi savo lentpiuvyklas, malunus. Palangoje taipat nusipirkau namus. Pavasary skrisiu su paukščiais tėvynėn Lietuvon.

(Užbaiga)

SĖJIKAS

NUOLAT BLOGIAU.

Suv. Valstybių Darbo departamentas periodiniai paduoda žinių apie besidauginančius visur darbus, apie einantį gerbuvį.

Nežiurint to, darbo žmogui Amerikoje nuolat darosi vis blogiau. Uždarbiai už darbą mažinami, kad tuotarpu gyvenimas neatpinga. To negana, nemažinami nei municipaliai, nei valstybiniai, nei federaliai mokesčiai.

Gi turčiai kaip karo laikais, taip šiandie daro gražų pinigą, kraujasi auksą. Kaip pirmiau, taip šiandie tuos turtus jiems turi sukrauti darbo žmonės.

Kad duoti darbo bedarbiams, kad atgaivinti gerbuvį, miestai ir valstybės užtraukia skolas. Su tais pinigais daro visokius pagerinimus.

Toms paskoloms išleidžiami bonai. Nespėjama tų bonų atspauzdinti, turčiai tučtuojaus juos ir išperka. Taip yra delto, kad tie bonai paliuosuoti nuo federalių mokesčių.

Už nupirktus bonus tie žmonės ima gražius nuošimčius, krauja dar didesnius turtus. Tuos nuošimčius turi sumokėti darbo žmonės.

Taigi, darbo žmonės ne vien privalo aukštas mokestis mokėti miestams, apskritims ir valstybėms, bet didesnę dalį ir federalių mokesčių jie turi sudėti.

Laikrašty "The Herald-Examiner" pažymima, kad S. Valstybėse dar niekuomet nebuvę tokio išlaidumo, paremto graftais, kai šiandie.

Šalis kaip girtas ar pakvaišęs žmogus grimsta vis į didesnes skolas. Darbo žmogui vis didesnė ir sunkesnė našta kraujama.

Gi turčiai, kurie turi savo rankose miestų ir valstybių bonus tik švilpauja. Daro jie didelius pinigus ir už tai federalin iždan nieko nemoka.

Kituomet prezidentas Hardingas protestavo prieš tuos išsisukinėtojus nuo federalių mokesčių. Tečiaus be pasekmių. Piniguočiai sudaro galingą mašiną, kuri jų naudai veikia.

Žinovai apskaitė, kad miestai, apskritys ir valstybės visoj šaly turi išleidusios bonų vertės 15 tukstančių milionų dolerių. Tie bonai liuosi nuo federalių mokesčių. 750 milionų dolerių už tuos bonus tik vienų nuošimčių kas metai turčiams tenka.

Delko tie bonai paliuosuoti nuo federalių mokesčių, taigi ir klausimas. Šį klausimą gerai žino kongresas. Jei už tų bonų imamus nuošimčius butų mokamos nustatytos federalės mokestys, darbo žmonėms butų kiek palengvinimo.

Bet taip nėra. Nuolat vis blogiau.

UKIO-DARBO PARTIJA LAIMĖJO.

Ukio-Darbo (Farmer-Labor- partija pareituose rinkimuose, lapkr. 7 d. laimėjo vieną senatorių Henrik Shipstead ir vieną kongresmoną Knut Wefald, abu iš Minnesota valstijos. Matyt, kad Ukio-Darbo partija bus žymiu faktoriu artimoj ateityj šalies politiniame ir ekonominiame gyvenime.

LONDONAS, Anglija. — Bedarbių skaičius čionai auga.

BEDARBIŲ APDRAUDIMAS

Kuomet sausio mėnesį susirinks Wisconsino valstybės legislatura, jai bus įduotas naujam įstatymui projektas. Tai darbininkų kompensacijos įstatymas. Tuo įstatymu norima apdrausti nedirbančius valstybėje darbininkus, kurie ne iš savo kaltės netenka darbo.

Wisconsino universiteto ekonomijos profesorius John R. Commons tą projektą pagamino.

Projekte sakoma, kad dirbusiam mažiausia 6 mėnesius darbininkui ir ne iš savo kaltės netekusiam darbo, bus mokamą po vieną dolerį už kiekvieną nedarbo dieną per 13 savaičių.

Tam tikslui steigiami valstybiniai darbo suradimui ofisai. Bedarbiams jie nurodytų darbus. Ir jei bedarbiai su nurodomais darbais nesutiktų, tuomet tokiems butų sulaikyta valstybinė pašelpa.

Pasirėmiant tuo projektu, visi valstybės darbininkai verstinai turėtų imti apdraudos polisas nuo savo darbdavių. Gi darbdaviai butų verčiami apdrausti nuo nedarbo visus savo darbininkus taip, kaip šiandie kai-kur praktikuojamas nuo nelaimingų atsitikimų apdraudimas. Už polisas darbdaviai paskirtas sumas turėtų atitraukti iš darbininkų uždarbių.

Pagal projekto, tą nuo nedarbo apdraudimo bendrovę turėtų įsteigti darbdaviai. Bendrovė tečiaus butų pilnoje valstybės kontrolėje.

Prof. Commons tvirtina, jog tuo budu bus galima panaikinti valstybėje nedarbą.

Projektą remia ir Wisconsino Darbo Federacija.

DES MOINES, Ia. — Prie gatvekarių kelių dirbą darbininkai gavo algos pakėlimą 5 centus į valandą.

MOTERŲ ALGOS.

Šiandien daug kalbama apie algas. Įvairių girdima nuomonių. Bet geriausia butų žiurėti tiesiog į algų klausimą ir nusistatyti savo nuomonę apie algas. Moterų biuras, Suv. Valstijų Darbo departamento, jau per keturius metus tėmijo moterų algas.

Suv. Valstijų Darbo departamento Moterų Biuras yra valdiškas biuras, kuris stengias prižiurėti moterų gerovę. Yra bešališkas sprendėjas pramonės aplinkybių kurios liečia moteris ir bando sužinoti ginčijamą klausimą visapusiškai.

Vienas iš svarbiausių ir rimčiausių jo ištyrinėjimų yra papratimas mokėti moterims mažas algas.

Kalbant apie mažas algas turima omeny, kiek už tą algą galima pirkti. Jeigu moteris vienoje dirbtuvėje už dirba 16 ar 17 dolerių, ir skersai kelią kita uždirba 10 dolerių, tas nereiškia jog ta, kuri uždirba 16 arba 17 dolerių permokėta. Nespręsk apie algas, sulygindamas jas su kitų žmonių algoms arba su praeitų dienų algoms. Šiandien randame naujas gyvenimo taisykles ir naujas kainas, šiandien tokios yra sąlygos kurių praeityje nebuvo.

Kuomet krautuvė turi perdaug kokių prekių, tuoj turi "bargains" arba "pigius pardavimus," ir tas pats su darbu, ir tada galima gauti darbo daug pigiau. Bet tas pigus pardavimas negali privesti prie vienos kainos.

Pirklybos subliuškę laikai yra "pigaus darbo" laikai.

Algos reiškia daugiaus negu darbo valandų užmokestis. Reiškia gyvastį ir progą pagerinti šių laikų civilizaciją.

Jeigu skaitytojau esi vienas iš tų, kurie mano jog teisinga mokėti moteriai 9 doleriais į savaitę, tai taipgi tiki jog netik imi jos tas valandas už kurias jai moki, bet ir atimi jos sveikatą ir smagumą, jos linksmumą, mokslą ir apsidraudimą senatvei arba ligai. Tas viskas nuo jos atimta nes 9 doleriai į savaitę jai juos neduoda. Taipgi atimsi iš apylinkės sveikatą, linksmumą, interesingą pilietę ir jos vietoj paliksi moterį, kuri neturės nei laiko, nei energijos prisidėti prie gyvenimo pagerinimo.

Darbdavys, kuris nemoka savo darbininkams tinkamos algos pragyvenimui, nuo jų atima gyvenimo pasilinksminimus.

Nematome vyrų besitenkinant su tokiomis mažomis algomis, bet moteris dažnai sutiksi. Nepaisant kaip mažai jiems mokama, jie po darbo valandų neskalbia sau baltinių ir neprosina drapanų, neturi pagaminti savo valgį ir pasidaryti savo kepurias ir sau apsisiųti. Bet daugelis moterų tą turi padaryti, ir nejuokais, jos butinai turi padaryti.

Daugelis mano, jog moterys dirba tik tam, kad užsidirbus pinigų šilkinėms pančiakoms ir tt. Bet tyrinėjimai rodo, jog dirbančios moterys netik save užsilaiko, bet daugelis iš jų užlaiko ir kitus. Tukstančiai jaunų moterų po sunkios darbo dienos skubinasi namon. Čia gamina valgius, šiuruoja, siuva, ir aprupina jaunesnius brolius ir seseris ir juos leidžia į mokslą, juos prižiuri.

Ir nepaisant tų visų išlaidų moterims dar nepripažinta jų tikroji vertė pramonėje. Jos vis dirba už mažas algas ir be jokios ateities. Todel svarbu paskirti moterų algas ir jas padaryti pastovias.

Foreign Language Inf. Service.

Apskaitliuojama, kad Suv. Valstybių ligonbučiuose yra stoka 50,000 išlavintų slaugytojų (norsių).

LIETUVOJE.

LEONO XIII-jo FONDAS.

Nors dar palyginamai jaunutėlė, ir Lietuvoje yra krikščionioškojo demokratizmo atžala. Kaipo atžala, ji reikalinga stropios globos, daug širdies šilumos ir stropios medžiaginės paramos, kad iš jos ateity iš tikrųjų išaugtų didelis medis, kurio vaisiais naudotis galėtų visa musų tauta, be visų tų trukumų, kurie, suprantama, randasi kiekvienoj sunkaus auklėjimo darbo pradžioj.

Tai paramai krikščioniškojo demokratizmo idėjai teikti sumanytojų burelis (Dr. K. Jokantas, K. Ambrazaitis, M. Galdikienė, M. Krupavičius ir Dr. Bistras) įkurė Leono XIII fondą. Fondo įstatai įregistruoti, fondas veikia, steigiamąsis susirinkimas išrinko valdybą (M. Krupavičius — pirm.; Ambrazaitis — iždi.; Dr. L. Bistras — reikalų vedėjas), kur dar pavasarį nupirko namus Duonelaičio-Mickevičiaus gatvių kampe. Tie namai manoma padaryti centru visoms fondo idėjai pritariančioms organizacijoms. Kadangi prie tų namų dar daug reikės pridėti pinigų, pritaikant juos minėtam tikslui, tai valdyba drįsta prašyti fondui pritariančiųjų aukoti arba geromis sąlygomis skolinti.

Aukas prašoma siųsti arba M. Krupavičiaus vardu Ožeškienės 3, arba L. Bistro vardu Laisvės Al. 18.

AMERIKOS AGRONOMAS PABALTIJOJ.

Amerikos atstovas agranomas Dr. Carpenter važinėja po Baltijos pajurio valstybes, kad susipažintų su agrarine reforma. Dabar jis yra Taline, šiomis dienomis aplankys Rygą, o paskui Lietuvą.

JUODIEJI SUSIKIRTO SU RAUDONAISIAIS.

Juodieji socialdemokratai ilgai pataikavę raudoniesiems bolševikams galop susipyko visai. Juodieji socialdemokratai manė, kad per rinkimus į Seimą raudonieji bolševikai savo kandidatų nestatys ir agituos už juoduosius socialdemokratus. Bet Leninas su Trockiu įsakė bolševikams savo kandidatus statyti ir pasivadinti "darbininkų kuopomis" ar "vargingais valstiečiais." Bolševikai taip ir padarė. Taigi jiems reikėjo agituoti už savo kandidatus, ir net agituoti ir prieš juoduosius socialdemokratus. Tokiu budu jie daug ir pagadino šiems. Dabar užtat šie juodieji pradėjo pravardžiuoti rauduonuosius Maskvos davatkomis.

Bet tos pyktis tur but ne ilgai truks. Venclauskis, Požėla, Plečkaitis ir gi yra iš šių davatkų giminės — tai greit juos sutaikins.

"L. Darb."

KOMUNISTUS VEJA.

Estijos seiman buvo įsibriovę keli komunistai, žinoma, delei atsiradusių nesusipratėlių rinkikų seiman.

Šiomis dienomis estų seimas prašalino tris savo narius komunistus. Jie yra nuteisti prie sunkiųjų darbų kalėjiman. Iš dviejų likusiųjų seimo atstovų komunistų, vienas sėdi kalėjime, kitas policijos ieškomas. Taigi komunistų sąrašas išsisėmė, nes vieni išbėgo Rusijon, o kiti sėdi kalėjime.

Žemdirbystės skyrius Washingtone praneša, kad Suv. Valstybės pradedant 1916 m., kiekvienais metais yra piaunama nemažiaus kaip 150,000 ožių ir mėsa parduodama kaipo aviniena.

Apgavikai gerai pelno.

BAŽNYČIA IR DARBO ŽMONĖS

(Tąsa).

Žmonių lygybė ir brolybė.

Antra labai didelės svarbos tiesa, kurią Kristus paskelbė, tai toji butent, kad visi mes Dievo sunųs, Jojo vaikai. Vadinasi, prieš Dievą mes visi lygųs, nes Dievas pilnai teisingu budamas visus myli, ir visiems atpirkti siuntė savo Sunų, Kristų Viešpatį. Toj pačioj Romos valstijoj, kurią jau minėjau, žmonėms nebuvo lygųs prieš įstatymus. Kaip sakėm, tėvas galėjo nužudyti savo vaiką, parduoti į vergovę arba ir užmušti savo žmogų; o apie vergus-tarnus, tai ir šnekos buti negali: jis darė su jais kaip tinkamas. Ar parduoti jįjį, ar užmušti, mylėti jį ar kankinti—tai buvo jojo valioj; tarnas-vergas, nei skųstis negalėjo, nes anų laikų įstatymais vergas prilyginta gyvuliui.

Kristus pirmas aiškiai ir griežtai paskelbė žmonių lygybę prieš Dievą ir žmogaus sielos neapsakomą vertę. Žinoma, stabmeldžiai niekaip negalėjo tokio Kristaus mokslo perprasti, nes jiems patiems jisai galvon neateidavo. Vistik palengva, atsiradus kas kart daugiau krikščionių, tas mokslas pradeda pasiekti žmonių širdis ir po biskį vaduot žmoniją iš ponų vargijos. Pirmi paliuosavo savo vergus įtikėję pirmieji turtingieji krikščionys, jų gi pavyzdžiu sekė kiti atsivertę turtuoliai. Bet žinom, kaip sunkiai žmogus daro gerą darbą, kada reik išsižadėti savo naudos. Juk vergai tiek pelno duodavo.

Užtat tas Kristaus mokslas tik nesenai užbaigė liuosuot žmones iš vergijos; nes tik šiandien žmonės aiškiau supranta verginimo bjaurumą.

Šiandien visokie socialistai ir laisvamaniai giriasi savo garsiais lygybės ir brolybės obalsiais, bet tai ne jųjų, tik Kat. Bažnyčios nuopelnas, kurį per tiek amžių skelbė ir tebeskelbia Kristaus tikrąjį mokslą. Paklauskim gi juos, kame jie buvo dingę su savo obalsiais prieš Kristaus užgimimo, kodel jiejie tuomet savo mokslo neskelbė? Tada nebuvo dar Kristaus, nebuvo jojo šv. mokslo, tat negimę dar buvo ir socialistai. Dabar gi bepigu garsinti, kada Kristus ir Jojo Bažnyčia to išmokino.

Priekaištai Bažnyčiai.

Sakoma, Bažnyčia nevisur padėjo vergams išsiliuosuot, ir žmonės savo sukilimais tai padarę? Bet kodel tokiais pat sukilimais neišsiliuosuota per 4,000 metų prieš Kristui ateisiant; dabar gi vos 1900 metų praslinko nuo Kristaus užgimimo, o visas pasaulis jau atvaduotas iš vergijos! Dabar, girdi žmonės kitaip nusistatę?

Bet, klausiam, kodel tada panašiai nenusistatyta; kodel tada net didžiai gerbiami ir mokyti vyrai savo raštuose gynė vergijos įstatymą ir patys valdė burius vergų! Kad šių laikų inteligentija, mokyti žmonės, prie to prisidėjo, tai tik todel, kad dabar žmonėse, kad ir labai mažai, tai vis bent biškis tos Kristaus mokslo dvasios yra. Jiji tat ir daro. Bet išsivadavę iš vienos vergijos darbo žmonės pateko į kitą nelengvesnę vergiją, ekonomine vergija vadinamą.

Seniau žmonių reikalai buvo kur kas mažesni ir žmonės patys savo šeimynomis sau viską pasidarydavo. Tada kiekvienas žmogus turėdavo jam reikiamų padarų ir gyvendavo iš to savo darbo. Laikui bėgant gyvenimas kitaip virto. Šiandien žmonių reikalai labai įvairųs ir jie kitaip užganėdinami. Pats žmogus netik nemoka, bet negali visko pasidaryti.

Šiandien mes gaunam visko iš fabrikų ir žemės. Bet ir fabrikai ir daug žemės ne pačių darbo žmonių rankose, bet piniguočių, kurie patys nedirba, tat sakoma, kad darbo įrankiai kapitalistų rankose. Darbo gi žmonės tik samdosi pas juos, už ką gauna užmokesnio. Bet kadangi, kaip sakėm žmonėse tikėjimas silpnas, o geri darbai dar menkesni, tai ir tie kapitalistai stengiasi kaip galėdami išnaudot darbininkus, ilgindami darbo laiką ir mažindami algas. Darbo žmogus neturėdamas kur dėtis, nes neturi savo įrankių, fabrikų ar žemės, samdosi, kad ir labai pigiai; reiškia, kad fabrikantas ar dvarininkas vargina, valdo, pavergia darbininką. Tai yra tiesa. Už tat šiandien pasauly ir nėra tos pilnos lygybės, brolybės Dievo vaikuos, kaip to nori Kristus ir katalikų Bažnyčia.

Matysim, kad iš tos vergovės Bažnyčia pirma pradėjo rupintis darbo žmones paliuosuot, norint josios priešai socialistai ir kitaip sako. Bet apie tuosius jos darbus toliau kalbėsim, dabar tepažymim, kad vis tik Kristus yra, kurs pirmas lygybės, brolybės obalsius pasėjo žmonėse; ir viskas, kas dabar daroma, tai tos sėklos, kad ir vėlybas, bet vis jos derlius. Kad ir kažin kaip spirtumės negali žmogus nebuti savo amžiaus vaiku ir tojo amžiaus dvasiai bent kiek nepasiduot. Ne viską dar Kristaus dvasia tepadarė, bet vis tebedaro; ne ji kalta, kad pikti žmonių norai ne taip lengvai jai tenusileidžia. Taigi Kristus pirmas paskelbė lygybės obalsį užtat Jam ir garbė.

Dar gal ilgai lauksim, kol įvyks pilna lygybė ir brolybė, bet tiek galim pasakyti, kad ji tik tuomet įvyks, kai tikintieji žmonės dorai gyvendami pildys tąjį Dievo įsakymą: "Mylėk artimą savo kaipo pats save."

Tokia lygybė netvers ilgai be tos tikros dieviškos artimo meilės — kad ir kažin kaip to norėtų socialistai — nes pilnai du lygiu žmonių nerasi visame pasaulyje: vienas sveikas, drutas, kitas liguotas; vienas gerą sumanią galvą turįs, kitas silpnaprotis; vienas darbštus, kitas tinginys — taigi nelygybės bus visados, kolei bus žmonių.

Aišku, kad ir socialistų rojuje sveikas, drutas, gabus, šviesaus proto žmogus prasimuš į aukštesnes vietas, ir galės — jei neturės tikrosios artimo meilės skriausti silpnesnįjį, nes jokiu įstatymu negalima sugauti visų suktybių, tuo labiau, kad ir įstatymus vykdo ne kas kitas, tik pats žmogus. Taigi be Kristaus paskelbtos artimo meilės nebus lygybės. Išnykus tikėjimui — kaip to nori socialistai — darbo žmonėms butų dar didesnis vargas, kovot su suktybėmis.

Be to, matom jau šiandien, kaip elgiasi socialistai su tais pačiais žmonėmis, del kurių labo jiejie neva dirba.

Norėdami žmonėms gero ne del jų pačių, tik todel, kad taip neva liepią jųjų mokslas (socializmas ir materializmsa), jie ir nepaiso žmonių tikro labo, tik savo programo. Jie kaip tai daroma Rusijoj — taip turės ir visados daryti — sušaudo ir darbininkus, jei tik tie priešinasi jųjų programams, kurie, juk ne Dievo statyti. Jie griauna visur tikėjimą, uždaro bažnyčias, nors to darbininkai nenor, nes taip pasakyta jųjų "moksle." Ir gera bus socialistų rojuje tik tam, kas savo širdį jų mokslu teišlavins, kitiems jame nę bus vietos. Taigi be tikros Kristaus ir artimo meilės ir be tikėjimo, nepavyks jokią laimingą tvarką įvesti ir tik geisti lieka, kad Kristus kuoveikiausiai žmonių širdis pasiimtų ir duotų joms tos ramybės, kurios pasaulis be Dievo neduoda ir neduos. Tik su dieviška artimo meile mes išlyginsime tuos visus nelygumus, su kuriais gimsta žmonės pasaulyje: meilėje visi ištikrųjų lygųs tepasidarysią. Be Kristaus meilės pasaulis buvo ir liksis pragaru daugeliui žmonių.

(Bus daugiau).

BLAIVYBĖS DIRVA.

PROHIBICIJOS ĮSTATYMAS.

Aštuonioliktasis šalies konstitucijos priedas (amendmentas), t. y. prohibicijos įstatymas, visų ir visur plačiai svarstomas.

Pastaraisiais laikais įstikinta, kad tas priedas priešginiauja pačiai konstitucijai. Juk galėjo to nepastebėti nei patsai Aukščiausias šalies Teismas, kurs tą priedą pripažino konstituciniu, sako šalies politikai.

Šalies konstitucija aiškiai rezervuoja visoms atskirioms valstybėms savyvaldą. Tuotarpu prohibicijos įstatymas leidžia federalei policijai šiandie visose valstylėse tvarkytis kaip tinkamiausia.

Tiesa, tas daroma sutinkant pačioms valstybėms. Bet taipat tiesa, kad tuo triuškinami patys svarbiausieji konstitucijos pagrindai. Griaujama asmeninė laisvė, kurią šios šalies gyventojams paliko respublikos kurėjai.

Reiškia, visai prasilenkiama su konstitucijos pagrindinėmis teisėmis.

Kitas dalykas. Kurios valstybės ratifikavo tą prohibicinį priedą, tenai federalės vyriausybės veikimas gali but dar pakenčiamas.

Bet kas sakyti gi, jei federalė vyriausybė veikia ir ten, kur tas priedas neratifikuotas? Taš prohibicijos priedas neratifikuotas valstybėse: Connecticut, New York ir New Jersey. Tų valstybių gyventojai atsisako pripažinti federalę prohibiciją.

Nežiurint to, tenai kaip ir visur kitur federaliai prohibicijos agentai veikia. Žmones sekioja, varžo jų laisvę.

Pagaliaus prohibicijos priešai argumentuoja, jog 18-asis priedas yra legislativis dalykas, delto kaipo toksai nepriklauso federalės vyriausybės administracijai, tad logingai nant jam nėra vietos konstitucijoje.

Visus tuos priekaištus prohibicionistai visaip griauja savo argumentais. Tečiaus prohibicionistai visai nutyli apie nežymią mažumą, kuri mėgina terorizuoti didžiumą.

Šio argumento jie negali nuversti. Ir todel tas juos labiausia ir sukerta.

Sukerta juos ir prohibicijos vykinimo nepasisekimai. Apie 10 milionių dolerių kas metai išleidžiama prohibicijai vykinti. Kas tuos milionus sumoka, jei ne tie patys, kuriuos federaliai agentai sekioja, įtaria ir areštuoja?

DETROIT, MICH.

Blaivininkų Sus. 32 kuopos darbuotojai neatsilieka savo pareigose. Komisijos savo darbus atlieka rupestingai. Uoliai rengiasi prie vakaro. Agitacija blaivybei taipat neatlaidžiai varoma. Stiprinama kuopa, jos narių skaičių dauginama.

Gaila, bet yra kai-kurių ir trukumų. Baigianties metams gyvavimo buvo nutarta paminėti vienų metų gyvavimo sukaktuves, užsakyti šv. mišias ir priimti prisiegą laikytis blaivybės.

Vykinant tą pasirodė keistumo. Atėjo sukaktuvių paminėjimas. Per mišias nematyti kai-kurių tų narių kurie tą sumanymą labiausia rėmė. Kad ir kitų neatėjo, tai dar ne tiek stebėtina. Sunku buvo ir suprasti kodel taip įvyko.

Paskui sužėjęs vieną kitą teiravaus jų kodel nedalyvavo mišiose. Vienas teisinosi, kad laiko neturėjęs, kitas, kad mėgstąs aluėio gerti ir žadąs Lietuvon važiuoti, dar kitas matydamas, kad noriu su juo susitikti, bėga šalin.

Matyt, jie supranta blaivylės darbo naudingumą, bet koks nors silpnumas nedaleidžia jiems buti pilnais blaivininkais, nors gal ir norėtų kovoti su alkoholiu. Nenorėčiau įtarti, bet gal tik akims nori pasirodyti karžygiu, arba savo sąžinės pertikrinimui, kad aš prisidedu prie to gražaus darbo.

Jei mes norime buti tikri karžygiai šitame kilniame, gražiame darbe, turime pradėti kovą nuo savęs. Pirmiau užkariaukime tą blogą kurs mumyse gludi, o paskui skaistųs nuo to pikto eikime naikinti ją pas kitus.

Blaivininkas.

KIEK YRA LIETUVOS PILIEČIŲ SIBIRE.

Sulig oficialių žinių, pas Lietuvos Respublikos įgaliotinį Sibire iki šiol užsirašė Lietuvos piliečiais:

Vladivostoke 327 žmonės, Pajurio srityje (be Vlad.) 230 žm., Amuro srityje 360 žm., Užbaikalyje 580 žm., Mandžiurijoj bei Kinijoj 300 žm. Išviso 1,897 žmonės.

Manoma, kad dar antra tiek yra kol kas neužsiregistravusių.

LENKIJOJ — VISI VAGYS.

Varšavos tramvajum važiavo senas ponas, kuris paprašė bileto, o paskui tik norėjo užsimokėti. Tada į tai konduktorius paaiškino, kad Varšavoj esą tokia tvarka, kad pirmiau priimami pinigai, o paskui išduodama biletas. Ponas atsakęs: "man nerupi jusų tvarka. Lenkijoj visi yra vagys ir grobikai." Įsikišusi publika pakvietė policiją, kad už įžeidimą valstybės vardo sulaikytų poną; policijai pareikalavus iš jo asmens liudymų, senas ponas garsiai pasakė: "esu Seyda, Aukščiausio Teismo vice-pirmininkas."

TRUPINIAI.

Krutamieji paveikslai.

Suv. Valstijose krutamųjų paveikslų teatrų yra 18,000; Vokietija po Suv. Valstijų yra antra, su 3,750 teatrų; Rusija trečia, su 3,500 teatrų ir Didžioji Britanija (Anglija) ketvirta, su 3,000.

Europa turi viso 18,393 teatrus, jie padalyti sekančiai:

Francija	2,400
Italija	2,200
Austrija	800
Belgija	778
Skandinavija	703
Lenkija	300
Olandija	227
Ungarija	180
Ispanija	156
Čekoslovakija	123
Šveicarija	123
Jugoslavija	117
Turkija	23
Balkanų valstybės	23

Lietuvoj manoma, kad yra 5-6

Amerikos kontinentas turi 20,450 teatrų, kurie yra paskirstyti šiaip:

Pietinė Amerika 1,200, Kanada 750, Centralė Amerika 500.

Afrika, Azija ir Australija visos sykiu turi vos 1,361 teatrą.

Viso pasaulyje krutamųjų paveikslų teatrų 47,000.

Senos valgyklos.

Paryžiuje, Francijoj, yra restaurantas vardu Cope de la Regence, kuris yra suviršper 200 metų biznyje.

Oxforde, Anglijoj viešbutis vardu Mitre 500 metų.

Bremen, Vokietijoj restaurantas vardu Rathskeller tapo pastatytas 1405 metais.

Maža valgykla prie bažnyčios vardu Bartwurstglocklein, Nuremberge, pradėjo kilbasas šutyti 1400 m.

Bene bus seniausis restaurantas Europoje, tai Italijoj, mieste Venice, kuris pradėjo špagetus ir makaronus virti dar 1376 metais.

Mažina išlaidas.

Anglijos, karaliaus Jurgio laivelio vardu Aleksandra užlaikymas, su kurio Jurgis ir jo šeimyna laiks nuo laiko važiuoja pasivažinėti, į metus kainuoja maždaug apie £71,375 (svarų sterlingų). Kad sumažinti valstybei išlaidas, laivelis tapo nutarta parduoti.

Laivelis buvo vartojamas daugiaus negu 20 metų.

Mažos algos.

Pulė Sania Blankoff, darbuotoja Y. W. C. A. iš Belgijos praneša, kad Belgijoj moterįs darbininkės yra labai mažai apmokamos.

Pavyzdžiui, namų tarnaitės nuo $4.32 iki $17.75 gauna į mėnes. Be to, dar kambarį ir valgį.

Stenografės nuo $6.25 iki $41.75 į mėnesį. Dirbti turi 8 valandas į dieną ir gauna 8 dienas atostogų su apmokėjimu.

Dirbtuvės mergaitės gauna vos tik nuo 60c. iki $1.80 į dieną.

Į darbą priimamos nuo 14 iki 49 metų amžiaus.

Automobilių vogimas.

Suv. Valstybėse yra labai išsiplatinęs automobilių vogimas. Bėgiu paskutinių trejų metų Suv. Valstybėse, teisingumo skyrius surado 2,120 automobilių vertės 2,567,208 dolerių ir pagrąžino savininkams.

Teisingumo skyrius turėjo 2,391 bylą, į kurias buvo įvelta 4,385 asmenys.

Tapo areštuota 2,773 asmenys, iš kurių 1,533 tapo pripažinti automobilių vogime, ir 1,113 tapo nubausta.

Bausmė visiems sykiu siekia 2,356 metus, 6 mėnesius ir 11 dienų.

Be to, pinigiška pabauda siekia 41,140 dolerių.

Jei negali pagelbėti, tai nors netrugdyk.

Surinko *Smėl. Vilkiokas.*

"DRAUGO" KNYGYNE GALIMA GAUTI ŠIŲ KNYGŲ.

No. S. 1. **Logika.** Sutaisė A. Jakštas ..... 50c.
No. 45. **Broliukai — Dobiliui** ..... 20c.
No. S. 1. **Gyvenimas švento Juozapo.** Iš Italų kalbos ver- Jurgis Baltrušaitis ..... 10c.
No. S. 26. **Lakštingala ir Pas Kristaus Eglelę** Parašė M. Šalčius ..... 30c.
No. S. 1. **Lietuvių literaturas istorijos santrauka.** M. Biržiškos ..... 15c.
No. S. 26 **Paaugusių žmonių knygelė.** Parašė vyskupas M. Valančius Kaina ..... 40c.
No. S. 1. **Religijos mokymo metodika.** Sutaisė K. J. Skruodys 75c
No. S. 1. **Rašybos mokslo darbeliai** dalis II. Sudarė mokytojas S. Vaznelis. Kaina 10c
No. S. 2. **Sniego karalaitė.** Keturių veiksmų, penkių paveikslų drama vaikams su dainomis. Vertė V. Plaušinaitis 25c
No. S. 2. **Dainų atsiminimai iš Lietuvos istorijos.** M.
No. S. 1. Bejėgis Socializmas ..... 5c.
No. 57. Ekspresionizmas ..... 25c.
No. 30. Gėlių pintinėlė ..... 20c.
No. S. 3. Gyvasis Rožančius ..... 10c.
No. S. 1. **Musų Keliai.** Parašė M. Krupavičius ..... 15c.
Anikščių šilelis. — Vysk. Ant. Baranausko eilės .... 10c.
Apaštalystės Maldos Statutas. — Vertė kun. Saurusaitis ..... 35c.
Aureolė. (Oratorija) — M. Gustaitis ..... 15c.
Apeigos Rymo Katalikų Bažnyčios. — Vertė J. Gerutis 60c.
Apie Apšvietą. — Parašė kun. prof. Bučys ..... 25c.
Ar Yra Pragaras? — Parašė kun. Pr. Schouppe, vertė kun. Pel. Martišius ..... 30c.
Aušrelė. — Dramatiška vienoje veikmėje operetė. Parašė Pranas. Kaina ..... 10c.
Amerikos Dovanos Lietuvoje. — Komedija penkių aktų iš naujausių laikų. Parašė. V. K. Kaina ..... 20c.
No. 41. Vaikų pasiskaitymai ..... 5c.
No. 11. Vadovėlis išmokti mišioms t. ..... 5c.
No. 49. Atsargiai su Ugnimi! ..... 10c.
No. 6. Apie Vyskupų Rinkimus ..... 5c.
No. 55. Bažnyčia ir Valstybė ..... 5c.
No. S. 2. Betliejaus Stainelė ..... 20c.
Biržiškos. 142 pusl. Kaina ..... 75c.
No. S. 1. **Dievo Karalystė Jumyse yra,** arba apie gerumo dorybę ..... 15c.
Apsvarstyk. Parašė Tėvas Kazimieras kaina 5c.
No. S. 2. **Avinėlis Nekaltasis,** 4 veiksmų komedija. Sulietuvino Aišbė ..... 30c.
No. S. 1. **Bejėgis Socializmas.** Parašė D. Dumbrė ..... 10c.
No. S. 1. **Be skausmų gimdymas.** Parašė A. Skinderis .. 15c.
No. S. 2. **Betliejaus Stainelė,** drama keturiais aktais. Parašė kun. J. Šnapštis. Kaina ..... 25c.
No. S. 3. **Gamtamokslis** aukštesnioms mokykloms. Perdirbo Dr. K. Jokubaitis. Kaina ..... 40c.
No. S. 1. **Giesminėlis** Bažnyčių chorams, mokykloms ir šiaipau giesmininkams. Tekstą sutaisė A. Jakštas, gaidas pagamino J. Naujalis. Kaina 60c

P. S. Užsakydami knygas, meldžiam parašyti knygų unm.

"DRAUGAS" PUBL. COMPANY,
2334 South Oakley Avenue **Chicago, Illinois.**

BLAIVYBĖ

Sekant J. G-dį.

(Tąsa).

6. Apie alkoholio nesveikumą galvos smagenims pirmasis parodė Vienos fiziologas Exner'as 1873 metais. Vėliau Krepelinas ir jo mokykla tiesiog mokslingai išrodė mažų alkoholio dozų įtaką į smagenis. Apie tai žemiau.

1882 m. Ridge'as bandydamas su 5 žmonėmis ir duodamas jiems po 7, 8 gramų atskiesto alkoholio pamatė, kad ne tik atsibukina jutimai, bet ir gabumas vertinti daiktus mažinasi jau nuo tokių dozų. Krepelinas duodamas alkoholio po 7, 5—15—25—30—40—60 gramų pastebėjo supratimo, atskyrimą, nusilpnėjimą; kuodaugiau buvo duodama alkoholio, tuo blogiau. Taippat pastebėta, tyrinėjant skaičiavimą, galvojimą. Kaip augščiau pažymėta, didžiausia alkoholio doza siekusi 60 gramų, butent, pusantro litro alaus. Tais pat bandymais ištirta daugumą aiškiai perskaitytų per tam tikrą laiką skiemenų ir žodžių, skaičius tam tikros eilės išpildytų sudėstymų, skaičius atkartojimų, kurie reikalingi išmokti atminti nai daugženkliems numeriams, laikas reikalingas išpildyti paprastai reakcijai: sulig išvarto žodžio umai reikėdavo surasti asociacijos įstatymais panašų žodį. Tie visokeriopi bandymai rodo, kad tam tikras smagenų veikimas nusilpnėdavo nuo mažų alkoholio dozų.

Judėjimo veiksmas nuo 7,5 — 11 gramų alkoholio valandelei pagreitėdavo, bet ir vėl nusilpnėdavo. Ir judėjimų kokybė budavo silpnesnė. Delto Krepelinas sako: Kuodaugiau žodžių, tuo mažiau prasmės. Bandymai daryti su didžiausiu akyvumu. Taip, turėdavo sužinoti tyriamųjų žmonių darbštumą, skaičiavimą, sunkiai mokydavosi atmintinai. Skaitant paprastą spausdintą raštą, pastebėtas skaitymo nevienodumas. Nuostabu budavo ir yra, kad bandomiesiems žmonėms rodėsi, kad alkoholis palengvinąs darbą, kad tartum lengviau mokyties, kad greičiau ką suprasti. Bet taip tik rodydavosi; geriant, visuomet budavo sunkiau mokyties arba dirbti.

Daktaras Ach'as darė dar šiokius bandymus. Bandomasis žmogus turėdavo skaityti greit praeinančius pro plyšį paprastus skiemienis ir dviskiemenius žodžius. Pasirodė, kad tie žmonės nuo 30 gramų alkoholio daug praleisdavo skiemenų ir žodžių neperskaičius, ar perskaitydavo klaidingai. Skaitymo praleidimų budavo 15 kartų daugiau, o persiskaitymų 2 kartų daugiau.

Maliarovskis tą pat patyrė.

7. Krepelino bandymai budavo daromi trumpai po kelias valandas. Smith'as eina toliau; kiekvieną bandymą tęsia po kelias savaites. Bandomasis žmogus per visą tą laiką pasiliuosuodavo nuo viso to, kas galėtų kenkti bandymui. Štai vienas jų. Per 27 dienas kasdien po pusę valandos mokydavos sudėstymo. Per pirmąsias šešias dienas nieko negėrė. Per pirmąją dieną išmoko nedaug, per antrąją daugiau, per trečiąją vėl daugiau, per ketvirtą daugiau, kaip per trečią ir tt. Kuo toliau, tuo labiau žmogus įpranta į darbą ir daugiau padirba. Nuo septintos dienos be pertraukos per 12 dienų pradėjo duoti po 40—80 gramų atskiesto vandenyje alkoholio. Mokyties reikėdavo po 8 ar 12 valandų gėrimo.

Ir kas gi? Nuo antros gėrimo dienos darbas kasdien pradeda silpnėti; kuo toliau, tuo mažiau išmoksta. Nuo 19-tos dienos vėl nebeduoda alkoholio ir nebegeria jo per 7 dienas; ir mokosi geriau, ir kuo tolyn, tuo labyn. 26-tą ir 27-tą dieną vėl duoda alkoholio, ir vėl sudėstymo skaičių gabumas mažėja.

Antras bandymas. Mokosi per 27 d. kasdien po pusvalandį numerių. Per pirmąsias 6 dienas negeria nieko, kasdien išmoksta vis daugiau. Nuo 7-tos ligi 18-tos geria, ir mokymos darbštumas kasdien silpnėja. Nuo 19-tos ligi 25-tos d. vėl nebegeria ir vėl po daugiau išmoksta. 26-tą ir 27-tą dieną mokymos darbštumas vėl krinta del gėrimo.

Bandymai buvo daromi ir su tais žmonėmis, kurie tvirtino, kad po truputį esą sveika gerti, paskui ir jie persitikrino, kad ir maža geriant kenkia sveikatai.

Panašiais bandymais tas-pats Smith'as susekė, kad lengvo vyno išgertas ½ — 1 butelys silpnina galvos darbą.

8. Fureris po tokių pat, kaip Smito, bandymų vienam kongrese štai ką pasakė: "Norėčiau tamstoms tarti, kad pagalvotumėt apie tai, kokią darbo jėgų daugybę naikina paprastas alkoholio vartojimas. Žmonės to nuostolio nemato, nes dirbant negalima aiškiai to pastebėti. Bandymai gi, kuriais su skaičių pagelba aiškiai galima pažymėti darbo kokybę ir kiekybę, parodo, kaip baisiai kenkia tie nuodai. Pradedant savo bandymus visai nebuvau manęs, kad pasirodytų toks aiškus kenksmingumas. Net bandymus darydamas maniau, kad nieko baisaus nebus, bet po jų tiesiog nustebau ir nusigandau tikrų skaičių. Esu nusiraminęs, kad mano nuomones patvirtino ir kitų išvedžiojimai.

9. Štai dar ypatingas Kiureo bandymas. Jis parinko maždaug vienodo gabumo du žmogu ir davė jiems skaičiuoti. Bandymai tęsės 27 dienas. Vienas žmogus negėrė per pirmąsias 6 dienas, kitas visą laiką. Per tas 6 dienas abudu padirbo mažne vienodai darbo: antrasis truputį mažiau. Nuo 7 iki 19 dienai pirmasis gerdavo kasdien po 12 valandų prieš bandymą po 80 gramų alkoholio, taip atskiesto, kaip jis yra atskiestas silpname aluje. Jo darbumas kasdien mažėjo, o kito, negėrusio, vis didėjo. Nuo 19 ligi 24 dienai pirmasis vėl negėrė, ir jo darbas šiek, tiek pakilo, bet ne tiek, kad galėtų privyti antrojo toli nužengusio darbą. Nuo 24 ligi 26 d., pirmasis žmogus vėl geria ir vėl jo darbumas mažėja. Per paskutini gi 26 ir 27 dieni, jam negeriant, darbumas vėl kįla. Antrasis, nevartodamas visą laiką alkoholio, pakilo žymiai aukščiau už pirmąjį, nors, kaip minėta, jis išpradžios buvo bent kiek silpnesnis už pirmąjį.

10. Kiurcas ir Krepelinas savo bandymais priėjo prie šių išvadų: Vienu kartu išgeriama aštuonių dešimtų gramų alkoholio doza, kad ir labai atskiesta, visiškai neišsivaldi, bet palieka paskui savęs žymes, kurios vos per 24 valandų išnyksta.

Priėmus tą pačią dozą kitą dieną, pradeda rodytis veikimai. Tasai veikimų rodymasis yra pirmoji kroninių alk. žeme. Po 12-kos dienų kasdieninio vartojimo tokių dozų alkoholizmas aiškiai gali buti nurodytas.

11. Ašenfenburgas bandė alkoholio įtaką į raidžių rinkėjų darbą. Buvo bandomi 4 rinkėjai — seni darbininkai, pripratę gerti. Bandomiems rinkėjams rodėsi, kad, išgėrus jie esą lengvesni prie darbo.

Frenkelis, tyrinėdamas su rašomosiomis mašinomis, priėjo taipat prie tokių išvadų.

(Bus daugiau)

Dr. M. Stupnicki
3107 So. Morgan Street
CHICAGO, ILLINOIS
Telefonas Yards 5032
Valandos — 8 iki 11 iš ryto po pietų 5 iki 8 vak. Nedėliomis ofisas uždarytas.

PRANEŠIMAS.
Ofisas Dr. G. M. Glaser pereina į rankas Dr. Chas. Segal, žento ir partnerio. Visi senieje pažįstami ir draugai aplaikys apžiurėjimą ir gydyma kaip ir nuo paties Dr. G. M. Glaser.
3149 So. Morgan Street
Ofiso Valandos: Nuo 10 ryto iki 8 po pietų, nuo 5 iki 7 vak. Ned. nuo 10 iki 2 po pietų.
Telefonas Yards 687

DR. A. L. YUŠKA
1900 So. Halsted Str.
Tel. Canal 2118
Ofiso val.: 10 ryto iki 12 po piet. 5 iki 7 val vakaro.
Rez. val.: 2 iki 4 po pietų.
4193 Archer Ave.
Tel. Lafayette 0098

DR. A. K. RUTKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4442 So. Western Avenue
Telef. Lafayette 4146
Vaandos: 9-11 rytais, 1-2 po pietų ir 7-8 vakarais. Nedėldieniais tiktai po pietų 2 iki 5 val

DR. MAURICE KAHN
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4631 So. Ashland Ave.
Tel. Yards 994
Tel. Yards 0994
OFISO VAL.:
8—10 v. ryto, 1—3 ir 7—9 v. v.
Nedėliomis: nuo 10 v. ryto iki 1 val. po pietų.

Rezid. tel. Van Buren 0294
Ofiso tel. Boulevard 9693
Dr. A. A. ROTH
RUSAS GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Specialistas Moterškų, Vyriškų Vaikų ir visų chroniškų ligų.
Ofisas: 3335 S. Halsted St.
Val.: 10—11 ryto; 2—3 po piet, 7—8vak. Ned. 10—12 d.
Res. 1139 Independence Blvd. Chicago.

DR. S. NAIKELIS
LIETUVIS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Telefonas: Yards 2544
3252 South Halsted Street..
Ant viršaus Univer. State Bank
Valandos: nuo 10—12 ryte; nuo 2—4 po pietų; nuo 7—9 vak.
Nedėliomis nuo 10—12
Ofisas ir gyvenimo vieta:

Tel Blvd. 7042
Dr. C. Z. Vezelis
LIETUVIS DENTISTAS
5712 SO. ASHLAND AVENUE
ARTI 47-tos Gatvės
Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak.
Seredomis nuo 4 iki 9 vakare.

DR. P. ŽILVITIS
Parkėlė savo ofisa po num. 3241 — 43 So. Halsted Street
Naujame Juciaus Rest. 2 lubų.
Priima Ligonius nuo 9-12 A. M. 6-8 P. M.
Tel. Boulevard 7179
Rezidencijas Tel. Fairfax 5574

Dr. J. SAVICKAS
Naprapath
Telefonas Pullman 3385
10901 So. Michigan Avenue
Val. nuo 9 ryto iki 2 po pietų
Telefonas Republic 1433
1600 W. Garfield Blvd.
Šiaur: vak: kampas 55 ir Ashland Avenue
Val. Nuo 4 iki 9 val: vakare
Naprapathia del Sergančiųjų kas butų geriau, operacija ar Naprapathia? Jei tamstą ir tamstos draugai diskusuoja, ka mėginti operacija ar Neprapathia tad tukstanti kartų apsimokės ištirti abu gydymo budu. Naprapathia prašalin ligos priežasti. operacija prašalina ligos apsireiškimas, bet paliekta ligos priežastis Naprapathia reiškia ant visados pagydo. Chirurgijos budu esti taip po pirmos operacijos, tuoj seka antra ir trečia: Yra gerai suprantama kad sekame operacija ir trečioji yra daug sunkesnė ir pavojingesnė išlaikyti ir tuom kart ligonis liekta neišgydytas.

SKAITYKITE IR PLATINKITE "DRAUGĄ"

LIETUVIAI AMERIKOJE

SPRING VALLEY, ILL.

Jaunamečių L. Vyčių vakaras.

Jaunamečių L. Vyčių 28 kp. turėjo vakarą 12 d. lapkr. Šv. Onos parap. svet. Vakaras susidėjo iš dviejų dalių, teatro ir koncerto, kurį atliko kuopos nariai, vadovaujant varg. A. P. Stulgai.

Programa buvo sekanti: vaidinimas "Išvadavo", susidedantis iš devynių veikėjų, keturių atidengimų. Vaidinimas išėjo neblogai, nors kaikurie vaidilos dar nepripratę, bet savo roles mokėjo.

Paskui buvo sekančios dainos: "Pasveikinimas" ir "Aš vaikutkas" (A. Aleksio), "Žalia girelė" iš Ž. D. "Nedrįsk tinginiauti" (A. Aleksio). Duetą padainavo E. Dočkiutė ir E. Kvediutė. Padeklamavo M. Kresauskaitė. Piano solo paskambino O. Mileriutė. Duetą padainavo E. Juodsnukaitė ir P. Milišauskaitė. Padeklamavo E. Juodsnukaitė. Choras: "Tu mano motinėlė" iš Ž. D. "Ant ežerelio" (S. Šimkaus); "Vyčių Idealas," kun. Židanavičiaus. "Ku ku reku", iš Ž. D. ir Vyčių himnas. Kai-kurios dainelės buvo paantrintos.

Vakaras, aplamai imant, buvo pasekmingas ir davė pelno kurio pusė atiduota parapijos naudai.

Dalyvavęs.

CICERIEČIŲ "TAG DAP".

Cicero, Ill. — Labd. Są-gos 3 kuopa išsirupino 'Tag day', viešą rinkliavą Ciceroj Padėkonės dieną, lapkr. 30 d. Ta diena yra liuosa nuo darbo. Surinktos aukos eis į fondą našlaičiams namą statyti.

Daugiausia šitame darbe padirbėti teks moterims ir merginoms. Darbas yra nelengvas, bet prakilnus. Kviečiame netik cicerietes, bet ir chicagietes pasišvęsti tą dieną šiam kilniam darbui, parinkti aukų.

Iš kalno našlaičių vardu tariame širdingą ačiu prisidedantienis prie šio gražaus darbo. **Komitetas.**

ATSIIMKITE DOVANĄ.

Cicero, Ill. — Tikietas su num. 198 gauna Šv. Antano Dr-jos dovaną: percolator. Kas turite tą tikietą atsišaukite šiuo adresu: J. Stankevičius, 1522 So. 49-th Court, Cicero, Ill.

RACINIEČIAI PAS MILWAUKIEČIUS.

Milwaukee, Wis. — Lapkr. 12 d. Šv. Gabrieliaus parap. svet. Racino artistai mėgėjai atvaidino "Už Tėvynę Malonu Kentėti".

Visi vaidilos labai puikiai atsižymėjo. Roles turėjo — Elenos—F. Jasmantienė; tėvo—L. Taujėnis; Onutės — P. Samalonienė; Pabaldos—P. Karaliunas; generolo — P. Radzevičius; jaunimas—P. Mockiutė, J. Jasekevičiutė, L. Petrauskiutė, F. Kuntvainis, J. Steponas, ir S. Urbonas.

Motinos rolę turėjo A. Zizmanskiutė kuri yra labai atsižymėjusi vaidiname Milwaukee daug kartų pirmiau. Ji ir L. Taujėnis turėjo po dvi roli. Pirmoj rolėj buvo Elenos ir Jono tėvai. Antroj rolėj buvo Onutės tėvai.

J. Steponas, F. Kuntvainis, ir S. Urbonas irgi turėjo po dvi roli. Pirmoj rolėj buvo prie jaumimo, Elenos svečiai. Antroj rolėj buvo lenkiški kareiviai.

Milwaukiečiai yra labai dėkingi raciniečiams už jų pasiaukavimą. Diena buvo labai biauri. Lijo, ir šalta buvo, bet raciniečiai, nepaisydami oro blogumo atvažiavo ir milwaukiečiai, katrie ir neišdrysta išeiti lijant kitais laikais, tą dieną išdryso; atėjo pramogos pamatyt ir nesigailėjo.

Pelno liko nemažai ir visi turėjo gerą laiką.

Racino artistams širdingas ačiu! **X. Y. Z.**

DETROIT, MICH.

Sulig Lietuvos Atstovybės pranešimo visi Amerikoj gyveną Lietuvos piliečiai privalo užsiregistruoti Lietuvos Atstovybėje ir išsiimti Lietuvos pasportus. Tą reikia atlikti iki gruodžio 22 d. 1922 m.

Detroitiečių žiniai pranešame, kad visas aplikacijas ir kitas tam reikalingas blankas galima gauti pas

K. Abišala,
9258 Cardoni Ave.
Detroit, Mich.

DETROIT ŽINIOS.

Išvažiavo.

Šią koloniją apleido, į Springfield, Ill. apsigyventi išvažiavo p. B. Dapkienė, darbšti Liet. Dukterų Dr-jos narė. Ji dirbo toje draugijoj daug su teatrais. Jos triusu atvaidinta keleta veikalų, gana gerai. Liet. Dukt. Dr-ja surengė jai išleistuvių — pagerbtuvių puotą su programėliu.

Bazaro programa.

Lapkr. 19 d. Šv. Jurgio parapijos bazare, taip sakant tarp biznio įspraustą programėlis.

L. Vyčių 79 kp. choras šauniai sudainavo keletą dainų gerb. kun. J. —ižauskui vadovaujant. Tarpe kalbėjo nesenai atvykęs iš Omaha, Nebr. adv. J. P. Uvikas (Uvick). Pasižadėjo lietuviams patarnauti kuomet prisieis reikalas. Detroitiečiams yra linksma kad kaskart daugiaus inteligentų atvažiuoja čionai apsigyventi. Dabar turime daktarų, advokatą ir taip visokių profesijonalų.

L. Vyčių 79 kuopa vis smarkiaus ir smarkiaus pradeda darbuotis, kad kaip nors sutraukus jaunimą prie prakilnios Vyčių organizacijos. Pastaruoju laiku Vyčiai suorganizavo iš mergaičių basket ball ratelį. Jos jau gavo iš miesto valdžios veltui mokyklą, Moore School, ir mokytoją Miss Marie Baker. Antradieniais įvyksta praktikos.

"Piloto Duktė" scenoje.

Moterų Sąjungos 54 kuopa deda visas pastangas, kad vis savo tautiečiams-tėms parodžius ką tokio nepaprasto. Todelgi gruodžio 3 d. Šv. Jurgio svet. vaidins "Piloto Duktė". Veikalas yra gražus. Visiems privalėtų jį pamatyti.

Smulkmenos.

Teko nugirsti kitus kalbant. Aš jas dar plačiu paskleidžiu.

Vietos šauni veikėja pasakė: Daugelis bevarydami biznį su munšaine net ir "makabilius" nusipirko, bet tie "makabiliai" gali jiems patiems lengvai mirti atnešti.

P. Blaivininkas aprašydamas Šv. Elzbietos veikalą gal prasižiurėjo kiek nors, kad aktoriai atrodė netinkami? Nesistebiu, kad jis dabar blaivininkas.

Čia yra tokių artisčių, kurios neužtektinai prisirengusios stoja vaidinti ir tai padaro tik "pišš". Argi nereikėtų rupestingiaus prisirengti?

Naujas advokatas gyvendamas Nebraskoje buvo liberalų šulas, o Detroite gal ir išpažinties pradės eiti?

Patrono Parap. Dr-joje atsirado vilkų avies kailyje, bet jau pradeda juos šaudyti, jie ilgai neužsiliks.

M—S.

Gydytojas. — Tu biskį lengviau kosėji šį rytą.

Ligonis. — Nagi, ir turėčiau. Juk per visą naktį praktikavau.

KURTUMAS IR NEBYLUMAS.

Kurtumas ir nebylumas yra pasekmės daugelio ausies ligų.

Lengva suprasti kodel nebylumas seka kurtumą jaunuose vaikuose. Kuomet kudikis mokinasi kalbėti kudikystėj, jis butinai pasitiki girdėjimui, idant galėtų sekti kitų kalbą.

Kuomet asmuo yra visiškai arba pusėtinai apkurtęs žymios kliutys kalboje seka, Ir todel senesni vaikai, jeigu tampa kurti, gali kalbėti.

Po ištyrimo 200 vaikų, tam tinkamame name, rasta jog pusė tų yra apkurtusių nuo lengvai nukreipiamų priežasčių, kaip tai, ausies uždegimo kaipo pasekmės skarlatinos, tymų, arba kitų vaikiškų ligų, arba net ir nuo adenoidų. Kiti vaikai buvo kurti nuo smegenų plėvių uždegimo epidemijos.

Plaučių uždegimas kudikystėj, smegenų plėvių uždegimas ir adenoidai, tai trys paprastos priežastys kurtumo ir nebylumo. Po tų seka galvos įžeidimai ir paveldėti brantai.

Nereikia siųsti vaikus į kokius nors namus kurčių vaikų lavinimui, pakol nebus rasta jog negali gana gerai girdėti, ir jog negali buti išgydyti.

Daugelis kurčių ir nebylų vaikų gali suprasti kas kalbama tėmydami lupas. Jeigu kurtumas neišgydomas tai geriaus mokinti juos suprasti lupų kalbą.

Foreign Language Inf. Service.

BAŽNYČIOS ISTORIJA.

Parašė kun. A. Alekna. Išleido šv. Kazimiero Draugija Kaune, 1920 m. Puslapių 251. Kaina $1.00.

Lietuviai, nors yra katalikai, bet silpnai žino savo Bažnyčios istoriją. Už tai nelabai jų galima buvo kaltinti. Jie neturėjo knygų, iš kurių tą istoriją butų galėję sužinoti. Bet dabar to negalima jau sakyti. Tokių knygų turime. Tarp jų pirmąją vietą užima kun. A. Aleknos parašyta *"Bažnyčios Istorija"*.

Kiekvienas lietuvys katalikas turėtų tą knygą įgyti ir gerai ją kelias eiles perskaityti. Tai labai reikalinga.

Dabar visoki netikėliai ir klaidatikiai puola Bažnyčią iš visų pusių. Nevienas katalikas, nežinodamas savo Bažnyčios istorijos, neturi ką į neteisingus priekaištus atsakyti, o dažnai net įtiki jiems.

Tą knygą galima gauti "Draugo" knygyne.

Pennsylvanijoj yra daugiau telefonų negu visoj Didžioj Britanijoj; Missouri'ėj daugiau negu visoj Francijoj; ir Oregon'e daugiau negu visoj Italijoj.

1920 metais 11,000 žmonių tapo užmušta automobilių, arba 30 žmonių į dieną.

Tel. Lafayette 4223
PLUMBING
Kaipo lietuvys, lietuviams visados patarnaujų kogeriausia.
M. YUŠKA
3228 W. 38-th Street

Telefonas Boulevard 4139

A. Masalskis
Graborius
Patarnaujų laidotuvėse vestuvėse krikštynose ir kituose reikaluose Kainos prieinamos
3307 Auburn Ave. Chicago

Nesikankink su
Reumatizmu
Neuralgija Strėnų Diegliu
Skausmais Krutinėje
Skaudamais Muskulais
Patrink truputį su
Pain-Expelleriu
ant skaudamų vietų, ligi pajausi odos degimą—ir užganėdinantis, malonus palengvėjimas tuojaus užstos.
Tikrasai Pain-Expelleris turi INKARO vaisbaženklį.

UŽ 3 CENTUS - $500
Dar tokio pasiulymo ir Amerikoje nebuvo.
Gali gauti.
Tur but girdėjai, kad Biblistai žada duoti 500.00 dol. tam kas prirodys, kad yra dušia, dangus, pragaras, čyščius ir tt. Iš viso 5 klausimus reikia prirodyti. Ką tas reiškia. Tai reiškia, kad patis Biblistai tų klausimų išaiškinimą įvertina 500.00 dol.
Kas tuos 5 klausimus išaiškins, tas duos žmogui gero už 500.00 "LAIVAS" nuo 43 num. tuos klausimus pradeda aiškinti.
"LAIVAS" duoda skaitytojams gero už 500.00 dol. o kainuoja jisai į metus tiktai $1.50.
Išeina "LAIVAS" kas savaitė. Kiekvienas numeris "LAIVO" kainuos Tamistai 3 centai tiktai. Ir už tuos 3 centus gausi žinių įdomiausių už 500.00 dol. vertės.
Nuo No 43 "Laive" eina DISPUTOS SU BIBLISTAIS
Imk plunksna ir parašęs čekį už $1.50 užsisakyk "LAIVĄ" tuojau.
"LAIVO" adresas:
2334 So. Oakley Ave.
CHICAGO, ILL.

NAUJIEJI LIETUVOS LITAI
Pinigai
Jau Siunčiama Per
DIDYJI VALSTIJINI BANKA
Central Manufacturing District Bank
1112 West 35-ts Street
Chicago.
Turtas virš $7,000,000.00

KAS PER MUS PERKA, TAM VISUS DOKUMENTUS PADAROM DYKAI.
Mainydami, pirkdami ar, parduodami
— vsados kreipkitės pas —
S. L. FABIONAS Co.
809 W. 35th St. Chicago,
Tel. Blvd. 0611 ir 0774.
TAS BUS LABAI JUM ANT NAUDOS.
Pasekmingai Siunčiame Pinigus ir Parduodame Laivakortes.
Esam Registruoti Notarai Lietuvos Atstovybėje.
UŽTIKRINAM ATSAKANTĮ IR TEISINGA PATARNAVIMA.

V. W. RUTKAUSKAS
ADVOKATAS
Ofisas Didmiestyj:
29 South La Salle Street
Kambaris 530
Telefonas: Central 6390
Vakarais, 812 W. 33-rd St.
Telefonas: Yards 4681

Tel. Randolph 4758
A. A. SLAKIS
ADVOKATAS
Ofisas vidumiestyje
ASSOCIATION BLDG.
19 South La Salle Street
Room 1303
Valandos 9 ryto iki 5 po pietų
Namų Tel. Hyde Park 3395

J. P. WAITCHES
Lawyer
LIETUVIS ADVOKATAS
Dien.: R. 511-127 N. Dearborn Street Tel. Dearborn 6096
Vakarais: 10736 S. Wabash Ave. Roseland Tel Pullman 6377

Valentine Dressmaking College
2407 W. Madison Street
Telefonas Seeley 1643
Moko Siuvimo, Patternų kirpimo, Designing bizniui ir namams. Vietos duodama dykai. Diplomai, Mokslas lengvais atmokėjimais. Klesos dienomis ir vakarais. Reikalaukit knygelės. Biznio ir Naminiai kursai Skrybėlių Taisyme. Norint informacijų rašykite ar telefonuokite.
SARA PATEK, pirm.

Išdirbėjai ir importeriai geriausių armonikų visam pasaulij už žemesnes kainas negu kitur. Katalogai dykai.
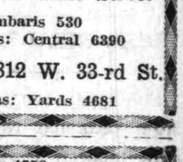
Rašykite Angliškai.
RUATTA SERENELLI
817 Blue Island Ave.
Chicago, Ill.

Telefonas Yards 1138

STANLEY P. MAŽEIKA
GRABORIUS IR Balsamuotojas
Turių automobilius visokiems reikalams. Kaina prieinama.
3319 Auburn Ave. Chicago.

S. D. LACHAWICZ
LIETUVIS GRABORIUS
2314 W. 23-rd Pl. Chicago, Ill.
Patarnauja laidotuvėse kuopigiausia. Reikale meldžiu atsišaukti, o mano darba busite užganėdinti. Tel. Canal 1271—2199

J. WYANDS
Graborius ir Balsamuotojas
K. SYREVIČIA
Automobiliai visiems reikalams
2035 W. 22-nd Str. 2146 W. 21 Pl.
Tel. Canal 6543 Tel. Canal 0199

Remkite tuos biznierius, kurie garsinasi "Drauge".

Res. Tel. Cicero 3656
Ofiso Tel. Cicero 49
DR. J. SHINGLMAN
1325 So. 49 Court
N. E. Cor. 49 Court ir 13 Str.
ant viršaus vaistynyčios.

Tel. Boulevard 2160
DR. A. J. KARALIUS
Lietuvis Gydytojas
3303 South Morgan Street
Chicago, Ill.

Dr. I. E. MAKARAS
Lietuvys Gydytojas ir Chirurgas
10900 S. Michigan Avenue
Telef. Pullman 342 ir 349
Valandos Nuo 10 iki 12 ryto
Nuo 7 iki 9 vak.

DR. CHARLES SEGAL
Perkėlė savo ofisą po numeriu 4729 SO. ASHLAND AVENUE
SPECIJALISTAS
Džiovų, Moterų ir Vyrų Ligų
Val.: ryto nuo 10 — 12: nuo 2—5 po pietų: nuo 7—8:30 vakare.
Nedėliomis: 10 iki 1.
Telefonas Drexel 2880

AR GALVĄ SKAUDA?
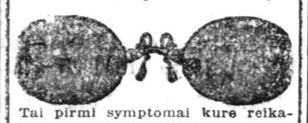
Tai pirmi symptomai kure reikalauja pagelbos.
Gal reikalingi akiniai?
Pasiklausk manes šiandien.
Turių 20 metų prityrimo
JOHN J. SMETANA
Akių Specialistas
1801 So. Ashland Ave., kamp. 18-tos gatvės
Ant 3 lubų, kamb. 14, 15, 16 ir 17
Ant viršaus Platt's vaistinyčios
Temyk mano parašą
Valandos nuo 10 ryto iki 9 vakare
Nedėliomis nuo 9 iki 12 pietų

CHICAGOJE

WRIGLEY NENORI BUT MAJORU.

Šiandieniniam Chicagos miesto majorui priešingoji republikonų srovė kandidatu į majorus mėgino pastatyti žinomą milionierių William Wrigley, Jr., žinomą Chicagoje "chumgumo" dirbtuvių savininką.

Tečiaus tasai atsisakė kandiduoti į majorus. Nenori piktuoju buti su šiandieniniu majoru, kurs išnaujo nori kandiduoti.

ŽADAMA STATYTI MILŽINIŠKĄ STOTĮ.

New York Central geležinkelio bendrovė projektuoja Chicagoje pastatydinti milžinišką terminalę stotį, kurios frontas išeitų Harrison gatvėn.

Įkunyti tam projektui skiriama 100 milionų dol.

Chicagoje milžinišką terminalę stotį stato Pennsylvania geležinkelio bendrovė.

PUIKŲ BIZNĮ DARO.

Gatvekarių bendrovė Chicagoje paskelbė raportą už spalių mėnesį. Pasirodė, kad biznis eina didyn. Daugiau žmonių važinėja gatvekariais.

Rugsėjo mėnesiu gatvekariais važiavo 63 milionai žmonių. Gi spalių—6(,300,000 žm. Taigi, bendrovė turėjo daugiau ir pajamų.

Abelnos bendrovės išlaidos irgi sumažėjo.

NAUJAS KOMISIONIERIUS.

Chicagos gaisrų departamento komisionieriumi majoras Thompson paskyrė to departamento businesso manadžerį, John F. Cullerton. Miesto taryba paskyrimą patvirtino.

BRAVARNINKAS IŠTEISINTAS.

Birk Brothers' bravaro prezidentas Edward J. Birk patrauktas teisman už tikrojo alaus gaminimą. Prisiekę teisėjai federaliame teisme jį išteisino. Nes nebuta aiškių kaltinimo įrodymų.

NAUJOS POLICIJAI PAREIGOS.

Miesto taryba nusprendė, idant policija sulaikytų visus traukinius ties skersgatviais, kur geležinkelių bendrovės neiškėlė iki šiol savo lėgių.

Tas palies 11 geležinkelių bendrovių. Trauiniai bus sustabdomi kaip automobiliai.

CHICAGOS VERTEIVIAI Į MEKSIKĄ

25 Chicagos verteiviai iškeliavo Meksikon teiriautis naujų biznių.

Ant pardavimo bučerne ir groserne, visokių tautų apgyventoj apielinkėj. Biznis cash. Gera vieta kam reikalinga. Atsišaukite **2159 W. 22nd Pl.**,

JONO BUTĖNO KONCERTAS.

West Side. — Penktadieny, lapkr. (Nov.) 24 d. Meldažio svet. 2244 W. 23-rd Pl. 7:30 val. vakare įvyks vienas gražiausių ir puikiausių koncertų kada ir kur yra buvęs, tai Jono Butėno koncertas. Mat jame dalyvauja įžymiausi Amerikos lietuvių profesionalai dainininkai. Dainuoja: K. Sabonis, V. Bručienė, N. Gugienė, S. Čėrienė, J. Ramanauskas, J. Radzevičius, O. Biežienė ir kiti dainininkai-ės, bus ir smuikininkas Br. Kalkus.

Akompanistas ant piano bus Jonas Byanskas.

Duetus iš operų Don Giovanni (W. A. Mozart) ir Rigoletto (P. Verdi) išpildys pp. Val. Bručienė ir Jonas Butėnas. Tai dar pirma kartą tokie sunkus veikalai bus išpildyti Amerikos lietuvių tarpe.

Norintieji išgirsti tikrą koncertą, tai atsilankykite šiandien į Meldažio svetainę, o tikrai busite patenkinti.

Laukiąs.

IŠ DIEVO APVEIZDOS PARAP.

Misijos ir įspudžiai.

Jau antroji savaitė, kaip gerb. Tėvas P. Andziulis uoliai ir iškalbingai skelbia Dievo žodį ir amžinas gyvenimo tiesas Dievo Apveizdos bažnyčioje. Klausant jo skambaus balso, nuostabu darosi, iš kur jis randa tiek pajėgų ir ištvermės taip sunkiam darbui. Matyt, Dievas, kurio garbei pasišventęs darbuojasi, ypatingu budu stiprina jo sveikatą. Pirmąją savaitę moterys lankėsi labai skaitlingai. Apie tukstantis priėjo prie šv. Sakramentų. Daugelis suklaidintų sugrįžo į tiesos kelią. Ypač įspudingas buvo pereitą šeštadienį moterų misijų užbaigimas, kuomet visos savo prižadus sudėjo prie Išganytojo kryžiaus. Šią savaitę yra misijos vyrams, kurie nemažiau lankosi negu moterys į Tėvo Andziulio pamokslus. Ateinantį sekmadienį per sumą baigsis vyrų misijos iškilminga šv. Sakramento procesija, šv. Tėvo palaiminimu bei kryžiaus adoracija. Po tų misijų tikrai sustiprės lietuvių — katalikų dvasia ir pasiryžimas kovoti prieš savo priešus — laisvamanius, socialistus bei paskutinių laikų sukvailintus biblistus.

Už Alfą.

LIETUVOS SOSTINĖS SUKAKTUVES PAMINĖJO.

Brighton Parkas. — Lapkr. 19 d. po piet įvyko Lietuvos sostinės Vilniaus 600 metų sukaktuvių paminėjimo prakalbos, kurias surengė A. L. R. K. Federacijos skyrius ir L. L. Paskolos stotis.

Žmonių buvo neperdaugiausia, apie aštuoniasdešimts asmesnų.

Prakalbas pradėjo gerb. kun. kleb. A. Briška ir pristatė kalbėti gerb. svetį, Lietuvos Šaulių Są-gos atstovą, An' Žmuidzinavičių-Žemaitį. Gerb. Šaulių atstovas iškalbingai, vaizdžiai apipasakojo Šaulių tikslą ir jų veikimą Lietuvoj. Paskui rinkta aukos. Išviso surinkta $69.15. Beto, knygelių parduota už $8.25, atviručių už $2.80.

Aukotojai:

Po $10: B. Nenartonis, J. Dukavičia, Darata ir V. Rukštalis.

J. Randis — $2.00;

Po $1.00: Z. Janavičia, T. Atroškienė, R. Andreliunas, J. Venckus, Barščius, Birgelis, V. Zurumskaitė, B. Gribas, S. Mikalauskis, D. Varnas, J. Zaleckis, Pakeltis, J. Kalešas, P. Stanis, P. Bartkus, J. Blažis, A. Bartkunas, Z. Lekauskas, J. Globis, P. Meškauskas, M. Kazlauskis, V. Paukštis, L. Petrauskas.

Smulkiais surinkta $4.15. Tie pinigai pasiųsta Lietuvos Atstovybei.

Nutarta, kad L. L. Pask. stotis su Kat. Federacijos skyr. trumpame laike sušauktų susirinkimą suorganizavimui Liet. Šaulių Są-gos skyriaus Brighton Parke.

Širdingai ačiu visiems aukotojams ir prisidėjusiems prie L. Šaulių Są-gos.

Komitetas.

KONCERTAS SU PASILINKSMINIMU.

North Side. — Padėkonės dieną, lapkr. 30 d. Šv. Mykolo par. svet. L. Vyčių 5 kuopa žada north-sidiečius tikrai palinksminti. Duos koncertą. Dainuos visų mėgiamas lietuviškas daineles.

Po koncerto, prie gražios muzikos visi galės prisišokti kiek tik norės, kad už Adventus atsimokėjus.

Neužmirškite. Tas vakaras susidės iš trijų dalių: koncertas, muzika ir šokiai. Paskiausią dalį galės visi atsilankiusieji išpildyti.

Etyžor.

GIEDRA GĖRĖSIS.

Bridgeportas. — Kažinkas, va, dienos apsiniaukusios, oras negražus, net menkai besigirdėtis Bridgeporto vežimo dundėjimas. Rasi laukia giedresnių dienų.

Subatos gi vak. lapkr. 25, giedra pasirodys šv. Jurgio par. mok. svetainėje. Giedros nešėjai — giedrininkai užtikrina kad atsilankusis jaunimas tą vakarą minėton svet. linksmai, gražiai prisišoks ir giedra pasigėrės.

Jiena.

PAGALVOKITE.

Bridgeportiečiai: Galbut dar Tamistoms nei į galvą neatėjo mintis kas įvyks Bridgeporte sekmadienio vakare, gruodžio 3 d. šv. Jurgio svet? Tad pagalvokite.

Tą vakarą Bridgeporto "Vežimas" parveš iš užsienio "Kuprotą oželį". Kitose Chicagos kolonijose "Kuprotas oželis" jau gerai žinomas; kur tik jis buvo parvežtas ir rodomas — prisirinkdavo žmonių tiek, kad į svetainę netilpdavo, ir paskui visi reikalaudavo, kad dar kitą sykį butų rodomas.

Gruodžio 3 d. vakare mes parvešime "Kuprotą oželį" į Bridgeportą. Todel į tą vakarą prisirengkite iškalno; kurie turėsite tą vakarą reikalą kitur, atlikite ankščiau, arba atidėkite paskui. Tą vakarą ateikite visi pažiurėti "Kuproto oželio". Salįgos visiems bus prieinamos.

Vežimas dunda.

BRIDGEPORTIEČIŲ DOMEI.

Komisija rengimo vakarienės lapkr. 28 d. nuoširdžiai prašo visų paėmusių bilietus pardavinėti — grąžinti pinigus ir likusius bilietus nevėliau lapkr. 25 d.

Vakarienės rengėjai turi nors porą dienų iš anksto žinoti kiek išduota bilietų ir delei kiek svečių prirengti vietas.

Tad prašome visų veikėjų kreipti domės į šį pranešimą.

Vakarienės rengimo komitetas.

PRANEŠIMAS

LABD. SĄ-GOS DIREKTORIŲ susirinkimas įvyks penktadienį, lapkr. 24 d. 8 val. vakare Aušros Vartų par.

Meldžiame neatbutinai atsilankyti, nes jau praslinko pusė metų kaip direktorių susirinkimas įvyko.

Valdyba.

Paklausk savo groceminko ar aptiekoriaus apie Federal Soap Flakes

$180 į savaite

Nuperka šį Naują Modelį "E"

FEDERAL

Electric Washer

Su 9 Didelėmis Ypatybėmis

Už Senąją Mašina Atrokuosime

COMMONWEALTH EDISON ELECTRIC SHOPS

72 W. Adams St. — 4523 Broadway — 448 N. Parkside Ave. — 2543 Madison Ave. — 3452 W Roosevelt Rd. — 3127 Logan Blvd. — 3039 Lincoln Ave. — 4730 Irving Park Blvd. — 1002 E. 63-rd St. — 6245 Normal Blvd. — 2950 E. 92nd St. — 6350 S. Halsted St. — 12 S. Kedzie Ave. — 851 S. Halsted St. — 4007 Ogden Ave. — 1819 Irving Park Blvd. — 4711½ Cottage Grove Ave.

Elektros Krautuvės Jusų Apielinkėj.

VELIAUSIOS MADOS DRABUŽIAI!!

Kas norite turėti naujausios mados pasiutus drabužius ateikite pas mane. Siuvu ir laikau koatus, siutus ir dresses. Esu praktikavęs 8 metus Peterburge, Prancuzu mokykloj ir Amerike 10 metų. Darba su prantu gerai ir atlieku atsakančiai.

Mrs. G. I. BURBA
3214 So. Halsted St. Chicago.
Telefonas Boulevard 2469

PARDAVIMUI.

ANT PARDAVIMO

Groceme lietuvių apgyventoj vietoj, biznis gerai išdirbtas. Atsišaukite tuojaus:

1705 Canal Street
Chicago, Ill.

PARDAVIMUI PIGIAI.

Groceme ir saldainių krautuvė, ir mažai šeimynai rakandai, užpakalij kambariai pagyvenimui, randa nebrangi, leasas ant 3 metų. Vieta netoli 3 bažnyčių ir mokyklų. Priežastis, palikau bienas.

4352 So. Mozart Str.

PARDAVIMUI ARBA MAINIMUI.

Beveik naujas murinis namas 2-jų pagyvenimų po 6 kambarius elektra, maudinės, aukštas cementotas sklepas, visur kieto medžio trimingai, furnace apšildomas, del abiejų flatų, lotas 37x125, garage del 1 mašinos, randos $97.00 ant mėnesio anglių nereikia duoti Mainysiu ant mažesnio namo, loto, automobilio, arba kokio biznio

F. J. SZEMET
4180 Archer Avenue
Tel. Lafayette 6824

EXTRA PROGA! Restaurantas pardavimui už "cash" arba mainymui ant namo arba lotų, biznis išdirbtas per daugelį metų Lietuviais apgyventoje apygardoje. Pardavimo priežastis yra labai svarbi — patirsite ant vietos. Kreipkitės sekamu antrašu:

1614 West 46-th Street
Chicago, Ill.

A. F. CZESNA'S

PIRTIS

TURKIŠKA IR ELEKTRIKINIS VANAS

kur galima gauti pagelba nuo visuokiu ligų. Lankant musų pirtį, galima apsisaugoti nuo sekančių ligų: Reumatizmo, violetiviai spinduliai, nerviškumo, šalčio, strėnų dieglio, paralyžiais, inkstų ir kitokiu, elektra gydymų. Naujausiais musų įtaisymais, gvarantuojame geriausia gydymą.

Mes dirbon messavich sausu Electriku Sanusoidal Machina Vibrator, Electric Message, Electric Hivolt Ray message, Swedish messavich. Mes atiduodam patarnavimą geriausia negu kitos ir pigiaus.

Vyrų yra kiekviena diena išimant Utarninkais yra moterų diena diena ir nakti.

1657 W. 45 St. Chicago, Ill
Tel. Boulevard 4552

Kas Norite Pavasary Lietuvon Keliauti

tai kuogreičiausiai išsiimkite Pašportus, nes po Gruodžio 22, 1922, jau galite jų negauti.

Sulyg naujo Lietuvos valdžios instatymo, kas iki Gruodžio 22, 1922, neužsiregistruos, nužudys Lietuvos pilietybės teisės, **Nužudės pilietybės teisės negalės Pašporto gauti, o be Pašporto negalima Lietuvon invažiuoti.**

Ar minėtas įstatymas taps atmainytų, to niekas nežino. Todel kad buti ant "safe side", tai tie, kurie neesate da Amerikos piliečiais, ir pavasaryje ar vėliau manote Lietuvon keliauti, tai tuojaus išsiimkite Pašportus, nes po Gruodžio 22, 1922, galite jau negauti ir daugiau Lietuvon parvažiuoti negalėsite.

A. OLSZEWSKIS

3235 So. HALSTED Street. Chicago, Ill.

Ofisas Viršui Star Shoe Co. Štoro.

PARUPINA PAŠPORTUS

PARDUODA LAIVAKORTES
SIUNČIA PINIGUS LIETUVON

OFISO VALANDOS KASDIEN:

Nuo 10 ryto iki 1 po pietų ir nuo 3 po pietų iki 8:30 vakaro. Nedėldieniais uždaryta.

PUIKUS BALIUS

Rengiamas

Town of Lake Prietelių Nelaimingam Jaunikaičiuj
SUBATOJ, LAPKRIČIO 25, 1922 M.
Elijošiaus Svet. 4600 South Wood Street
Pradžia 7 val. vakare.

Šis vakaras yra rengiamas naudai nelaimingo jaunikaičio tat-gi prašome visų paremti.

Kviečia visus **RENGĖJIAI.**

JONO BUTENO KONCERTAS

PĖTNYČIOJ 24 D. LAPKRIČIO — NOVEMBER, 1922
MELDAŽIO SVET. 2244 WEST 23-rd PLACE
Pradžia 7:30 val. vakare

J. Butėnas yra garsiausias dainininkas iš lietuvių Amerikoj. Jo darbai už jį liudija, kaip tai dainavimas į Victor rekordus. Apart J. Butėno, dalyvaus ir vietiniai artistai, kaip tai: Valerija Bručienė, Nora Gugienė, Ona Biežienė, Salomeja Čerienė, Kastas Sabonis, Jonas Ramanauskas, J. Radzevičius, ir smuikininkas B.Kalkius. Akompanistas J.Byanskas.

Viršminėtas koncertas bus vienas iš gražiausių, nes jame dalyvaus daug artistiškų spėkų. Vertėtų išgirsti kiekvienam minėti dainininkai.

Brighton Parko Lietuviams žinotina

"DRAUGO" Knygino Skyrius ir Agentura

Eidami pas Joną Klimą siųsti į Lietuvą pinigų, pirkti namų ar lotų ar daryti kokių dokumentų, nepamirškite susipirkti knygų. Mat pas Joną Klimą yra "Draugo" knygyno skyrius. Galite gauti knygų didžiausiame pasirinkime. Taipgi norintieji užsisakyti ar nusipirkti dienraštį "Draugą" ar "Laivą", kreipkities:

JONAS KLIMAS

4414 South California Avenue Chicago, Illinois.

Scenos Mylētojų DOMEI.

"UŽ TĖVYNĘ MALONU KENTĖTI"
Kaina 10 centų.

Tai šių dienų veikalas. Jį skaitant nevienam ašaros per skruostus ritasi. Šiame veikale parodo lietuvių ir lietuvaičių pasišventimą, ir lenkų žiaurumą.

"Piloto Duktė" drama penkuose veiksmuose. Parašė kun. F. L. Kenzel C. SS. R. Vertė Jonas Tarvidas. Ši drama labai graži ir užimanti. Kaina .... 35c.

"Ubagų Akademija" ir "Ubagų Balius" Abi labai juokingos komedijos. Parašė Serijų Juozukas. Kaina .... 35c.

"Vargšas Tadas" 2-jų vaizdų komedija. Vertė Trys .... 15c.

"Betliejaus Stainelė" Drama 4-se aktuose. Parašė kun. J. Šnapštis .... 20c.

Šis Tas Vaikų Teatrui. Šioje knygelėje randasi 4-ri veikalėliai: "BAUBA", "IŠVADAVO", "EGLAITĖ" ir "DUONOS BEIEŠKANT". Parašė A. Giedrius .... 25c.

"Žvaigzdžių Takai" Triveikmė pasakos drama. Parašė Vidunas .... 40c.

"AR ESI ČIA MANO JEZAU"?
Drama. Kaina 10 centų.

ŠVENTOS AKVILINOS KANKINĖS MIRTIS. Trijų veiksmų tragedija. Parašė kun. J. Židanavičius. Kaina .... 20c.

MILDA MEILĖS DEIVĖ. Mytologijos Pasaka. Parašė Petras Vaičiunas. Lošime dalyvauja 4 moterys ir 7 vyrai. Apart to, dalyvauja Deivės, Jaunimas ir Žmonės. Viskas dedasi Senų Senovėje, Baltijos pajuryje. Pusl. 67 .... 35c.

MANO TAURĖ. Parašė Petras Vaičiunas. Telpa joje du teatrališki veikalai: ŽODŽIAI ir ATBALSIAI, 3-jų veiksmų drama. Ir SIELOS VIRPĖJIMAS, 3-jų atidengimų vaizdelis. Kaina .... 50c.

"NEBUVO VIETOS UŽEIGOJE" Sulietuvino **Žibuoklė** ir **"LIETUVOS ATGIJIMAS"** misterija. Parašė **P. Miknevičaitė** kaina .... 15c.

KOMEDIJOS Sof. Čurlionienė-Kymantaitė. Šioje knygoje yra keturi veikalai: 1. "Pinigėliai", 2. "Karalaitė", Tikroji Teisybe, 3. "Gegužis" ir 4. "Kuprotas oželis" .... 75c.

JURIŲ VARPAI, triveiksmė mysteria. Parašė Vidunas .... 50c.

MARCELE, keturių veiksmų scenos vaizdelis. Parašė A. Giedrius .... 15c.

SNIEGO KARALAITĖ. Keturių veiksmų, penkių paveikslų drama vaikams su dainomis. Vertė V. Plaušinaitis .... 25c.

Užsakymus duokite:

DRAUGAS PUBLISHING COMPANY,
2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.